

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXVII Kaina 25 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, GEGUŽE — MAY 19, 1983

Nr. 98

L. K. B. Kronika Nr. 56

Kratos ir tardymai

Telšiai. 1983 m. sausio 26 d. apie 30 saugumiečių apsupo kun. Jono Kaunecko butą. Keletas jų tyliai įėjo į kunigo darbo kambarį ir pateikė LTSR prokuratūros nutarimą kratai sąsąsėje su kun. Alf. Svarinsko ir Tinkinių teisėms ginti katalikų komiteto byla; 15 valandą buvo pradėta krata. Kratai vadovavo respublikinės prokuratūros tardymo valdybos prokuroras Jakavičius. Kvietimais kratoje dalyvavo: Rima Pavlova, Česlovo, gyv. Telšiai, Žemaitės 21, Antanas Bidva, gyv. L. Pelėdos g-vė, 3-16, Jurgis Parakininkas, gyv. Laisvės 12-34. Krėtė saugumiečiai, nenurędę savo pavardžių. Apžiūrėjo kiekvieną popieriuką, vartė kiekvieną knygų lapą. Visų, net valstybinių knygų viršelių aplankuose, kažko uoliai ieškojo, perversė visus senus laikraščius ir šiukšlių dėžėse rastus popierius. Konfiskavo nemažą viską, kas buvo rašyta kun. J. Kaunecko ranka: neišsiųstus laiškus, pamokslus, pamokslų planus, įvairius užrašus, užrašų knygtutes, viso — netoli 10 tūkstančių lapų. Taip pat paimta pažįstamų žmonių sveikinimai, laiškai, telegramos, net iš kareivių gautų laišku vokie. Paėmė knygas: Maceinos „Niekšybės paslaptis“, J. Gedgaudo „Lietuvos istorija“ (proistorė), Griniaus

„Lietuviškojo charakterio problema“, Bartkaus „Psichologo pastabos“, „Nacionologijos klausimai“, 5 mažos knygtutės apie šv. Kazimierą, TTGGK dokumentai Nr. 1-25, Dainos, 3 knygos B. Brazdžionio poezijos „Svetimi kalnai“ (visos rašytos mašinėlė — viso apie 20 knygų. Konfiskuota „Kronikos“ Nr. 53, Telšių vyskupijos kunigų raštas Brežnevui 6 egz., Tverų kun. J. Paliuko ir K. Velioniško raštas (50 psl.) su priedu Telšių vyskupui, Kunigų tarybai ir „Tiesos“ redakcijai, kun. J. Gedvilos raštas Telšių vyskupijos valdytojiui apie atsisakymą dalyvauti pokalbyje su Religijų reikalų tarybos įgaliotiniu Anilioniu; konfiskuota daugybė nuotraukų: TTGGK narių, jaunimo eisenos į Šiluvą, ir Kryžių kalną bei kun. V. Jaugelio laidotuvių, nugriautų — sulaužytų kryžių ir kt. Iš šeimininkės kambario saugumiečiai paėmė rašomąją mašinėlę „Optima“ ir leidinį „Aušra“ Nr. 32. Iš kun. J. Kaunecko kišenų buvo surinkti visi sudraskyti popierėliai, čekistai paėmė švarko kišenėje rastas 3 auksines carinės 5 rub. vertės monetas, kurias viena moteris padovanojo Ž. Kalvarijos tabernakuliui ir liturginių indų auksavimui.

(Bus daugiau)

Europos parlamentas smerkia suėmimus

1983 m. vasario 11 d. dvidešimt du Europos Parlamento nariai pasilė šią rezoliuciją: „Europos Parlamentas, A — kadangi įkalindami lietuvį kunigą Alfonsą Svarinską Sovietų valdžios organai įžuliai pažeidė žmogaus teises ir ypač religijos laisvę, B — kadangi jo apkaltinimas priešvalstybine veikla yra nepagrįstas, nes kun. Svarinskas veikė Krikščioniškojo Komiteto Krikščionių-Katalikų Teisėms Ginti ribose SSRS-oje, C — atsižvelgdamas į Europos Bendruomenės ypatingą atsakomybę represuotų Pabaltijo tautų atžvilgiu,

1. Pasmerkia kun. Svarinsko įkalinimą; 2. Savo pirmininkui paveda šią rezoliuciją pristatyti (Europos Bendruomenės) Tarybai ir Komisijai, kad Europos institucijos galėtų šį atvejį vieningai pasmerkti; 3. Kreipiasi į Sovietų Sąjungos vyriausybę, kad ji bema-tant paleistų kun. Alfonsą Svarinską“.

Prancūzų spaudoje pasirodo vis daugiau straipsnių apie Lietuvą. Tai Birutės Venskuvienės, ELTOS biuletenio prancūzų kalba redaktorės, pastangų vaisiai.

Kun. Alfonsas Svarinskas suėmimą aprašė įtakingasis dienraštis „Le Monde“ (1983.I.28), pasak kurio tai „netiesioginis perspėjimas“ Vatikanui. Kun. Svarinską taip pat minėjo „Droit de Vivre“ (1983.I.30), „La Croix“ (1983.III.16, ir „Le Journal Quotidien Rhone“ (1983.II.21). Straipsnyje pavadintame „Lietuva — Katalikų Bažnyčios dinamizmas“, „La

Croix (1983.II.23) rašo, kad sovietinės spaudos išpuolių aršumas leidžia manyti, jog sovietinė valdžia nemėgsta „labai tikro“ Lietuvos Katalikų Bažnyčios „dinamizmo“, kaip ji apibūdino vienas Vakarų valstybės diplomatas Maskvoje. „Lietuva — puolimai prieš Katalikybę; šioje SSRS-oje „Respublikoje“ reikia ypatingos drąsos būti tikinčiuoju“ — skelbia „Le Journal Quotidien Rhone“ straipsnio antraštės. Lietuvos Katalikų Bažnyčią aprašo ir „Valeurs Actuelles“ (1983.I.31).

Philadelphijoj bus juodas meras

Philadelphia. — Miesto balsuotojai gausiai dalyvavo pirmuosiose mero rinkimuose. Dalyvavo didelis balsuotojų nuostimis. Demokratų partijos varžybos vyko tarp buvusio policijos vado, buvusio miesto mero Frank Rizzo ir juodo kandidato Wilson Goode, kuris pirminius rinkimus ir laimėjo. Manoma, kad Philadelphia pakeis Chicago pavyzdį ir pirmą kartą savo istorijoje išsirinks juodą merą. Rinkimai bus lapkričio mėn. Prieš demokratą Goode kandidatuoja respublikonų kandidatas John Egan ir vienas nepartinis kandidatas. Rinkimų kampanijoje buvo vengiama rasinių išsišokimų. Goode, 44 metų amžiaus, gavo apie 30 nuos. baltųjų balsų.

— JAV prekybos sekr. Baldridge atvyko Japonijon derėtis dėl prekybos ryšių.

Irano žinių agentūra paskelbė šią nuotrauką iš Dizfulo miesto, kurį nuteriojo Irako raketų ugnis. Skelbiama, kad žuvo 37 žmonės, griuvėsiuose manoma rasti daugiau žuvusių. Pirmą kartą

Irano ambasadorius pakvietė Jungtinių Tautų atstovus apžiūrėti Iranui daromų nuostolių. Irano premjeras Mir Hussein Mousavi pareiškė, kad Irako puolimai neliks neatkeršyti.

Prezidento Reagano pareiškimai spaudai

Washingtonas. — Prezidentas Reaganas savo 17-toje formalioje spaudos konferencijoje išpėjo Kongresą, kad jis nesutiks su pajamų mokesčių kėlimu. „Amerikos žmonės neatsiuntė mūsų į Washingtoną, kad mes keltume jų mokesčius, eikvotume pinigų tuščioms programoms ir silpntumėm mūsų gynybą“, pasakė prezidentas, pažėdėdamas vetuoti bet kurio mokesčių didinimus, kurie pasuktų Ameriką nuo atsigavimo kelio, vėl padidintų infliaciją ir pakeltų bankų paskolų nuostimčius.

Korespondentai kėlė įvairius klausimus, jų tarpe: ar jis bus kandidatas 1984 m. rinkimuose? Prezidentas atsakė, kad jis dar nenutaręs būti kandidatu. Kalbėdamas apie užsienio reikalus, prezidentas nurodė, kad Amerika pasirošusi turėti ryšius su Nikaragvos vyriausybe, jei ji nustotų eksportuoti savo revoliuciją, sustabdytų kėsimąsi ir kaimynų reikalus. Nikaragvos valdžia bando nuversti demokratiskai išrinktą kaimyninės šalies (Salvadoro) vyriausybę, nors pati Nikaragvos valdžia nėra rinkta. Ji vadovauja sukilimui, treniruojama sukilėlius, aprūpina juos ginklais ir visu kitu, pasakė prez. Reaganas.

Kalbėdamas apie Libaną, prezidentas pasakė, kad Sirija galėtų pagerinti santykius su Amerika, jei ji sutiktų jungtis į svetimų kariuomenių išvedimą iš Libano. Kai kurios ara-

bų valstybės ragina Siriją sutikti su pasitraukimu. Jis manas, kad Sirija nenorės likti viena, atskirta nuo kitų arabų šalių.

Tarptautinė kariuomenė, pasakė prezidentas, Libane dar turės likti kurį laiką, kol Libano vyriausybė sustiprės ir sugebės perimti savo valstybės saugumo kontrolę.

Klausiamas apie Amerikos švietimo padėtį, prezidentas nurodė, kad švietimas nėra tiesioginis federalinės vyriausybės rūpestis, nors federalinė vyriausybė skiria tam tikslui nemažą sumą. Švietimas yra valstijų uždavinys. Kalbėdamas apie juodųjų amerikiečių pažiūras ir respublikonų vyriausybę, prezidentas pasakė, kad juodieji balsuotojai remia jo vyriausybę, jei tik patirs apie jos darbus. Šiuo metu juodieji yra apgaudinėjami, yra daug nesusipratimų, kurie neturi pagrindo.

Maskva nepritaria Libano sutarčiai

Maskva. — Sovietų spauda, atsiliepdama į Libano Izraelio sutarties dėl kariuomenių atitraukimo pasirašymą, pareiškė, kad sutartis yra iliuzija, kuri neišspręs nei Libano, nei Viduriniųjų Rytų problemų. Sutartis yra Izraelio grubo-boniško užpuolimo rezultatas, bandas įteisinti Izraelio ir JAV jėgų pasilikimą Libane, rašo Tass agentūra.

Sirija paskelbė, kad Libano vyriausybė, pasirašydama susitarimą su Izraeliu, prarado savo teisėtumą ir už tai bus nubausta. Sirija gali nutraukti diplomatinis santykius su Libanu, pasakė užsienio reikalų ministris Khaddam.

Sirija po sutarties pasirašymo buvo užblokavusi greitkeli tarp Beiruto ir Damasko, tačiau, korespondentų žiniomis, kelias vėl greit buvo atidarytas. Izraelio gynybos ministris Moshe Arens išpėjo Siriją nebandyti karo veiksmų sustabdyti šios sutarties vykdymo, nes Izraelis tokiu atveju „padiktuos įvykių eigą“.

Beirute po pasirašymo ceremonijų šijit musulmonų ginkluoti vyrai granatomis suėdė tris Libano kareivius ir 10 civilių.

TRUMPAI IŠ VISUR

— Varšuvoje mirė 19 m. amžiaus vaikas, kurį milicija sumušė praėjusią savaitę. Jis mirė nuo vidaus organų suėdimo. Jo motina dirba katalikų šalpos organizacijoje, kuri remia siuntiniais politinius kalinius.

— Antradienį prezidentas Reaganas pagerbė Baltuosiuose Rūmuose eilę kultūros darbuotojų ir įvairių meno šakų rėmėjų. Savo kalboje prezidentas siūlė įteigti valstybinius medalius kūrėjams ir jų rėmėjams. Tarp prezidento svečių buvo Czesław Miłosz, Nobelio literatūros premijos 1980 m. laureatas.

— Europos Rinkos valstybių vadų suvažiavimas nukeliamas į birželio 17 d., nes birželio 9 įvykis Britanijos parlamento rinkimai.

— Egipto vyriausybė ragino visas puses remti Libano pagedavimus ir nelaikyti Libano karo jėgų.

— Amnesty International paskelbė, jog Čilės saugumo policija kankina politinius kalinius. Du bešališki gydytojai klausinėjo ir apžiūrėjo 19 buvusių kalinių. Iš jų 18 buvo kankinti.

— Europos Rinka pakėlė subsidijas 24 žemės ūkio produktams. Iš to laimės Prancūzijos ūkininkai. Subsidijos Rinkai kainuos 17 bil. dol. per metus.

— Nikargvos chuntos narys Tomas Borge pareiškė, kad Nikaragva neleis Sovietų Sąjungai įrengti jo krašte branduolinių ginklų bazes.

— Austrijos prezidentas pavadė socialistui Fred Sinowatz sudaryti vyriausybę. Buvęs kancleris Kreisky pareiškė, kad jis greit pasitrauks ir iš socialistų partijos vado vietos.

— NASA (aeronautikos ir erdvės agentūra) paskelbė, kad astronautų ir erdvės specialistų kadrąms papildyti reikia dar 12 kandidatų. Šiuo metu turima 78.

— Britų premjerė Margaret Thatcher paskelbė, kad ji dalyvaus pramonės valstybių vadų konferencijoje Williamsburge, Virginijoje gegužės 28-30, nors Britanijoje birželio 9 bus parlamento rinkimai.

— Pentagonas pranešė Kongresui, kad numatoma parduoti Japonijai 24 karo laivyno raketas „Harpoon“ už 26 mil. dol.

Isakė susidoroti su katalikų vadais

Roma. — Vakarų pasaulyje dar tebeaidint žiniai apie Viduklės klebono kunigo Alfonso Svarinsko nuteisimą sunkia septynerių metų laisvės atėmimo bausme. Tass agentūra paskelbė informaciją apie ruošiamą susidorojimą su kitu lietuviu kunigu — Kybartų klebonu Sigitu Tamkevičium. Kunigas Tamkevičius, kaip ir kunigas Svarinskas, yra Tinkinių Teisėms Ginti Katalikų komiteto narys, tad jam primetami kaltinimai yra panašūs į tuos, už kuriuos buvo nuteistas kunigas Alfonsas Svarinskas. Tass agentūra praneša, kad kunigui Sigitui Tamkevičiui yra užvesta teisminė byla už neteisėtą veiklą, kuria jis tariamai sieks apsmėžinti sovietinę valstybę. Ta aplinkybė, kaip pastebi Vakarų spaudos agentūros, kad kunigas Tamkevičius taip pat yra Tinkinių Teisėms Ginti Katalikų komiteto narys, leidžia manyti, kad sovietinė valdžia, užveddama ir jam teisminę bylą, siekia susidoroti su šio komiteto nariais ir tuo būdu nuslopinti komiteto balsą, kuris buvo drąsiai keliąmas prieš sovietinės valdžios vykdomus religinės laisvės

pažeidimus. Užsienio spaudos agentūros rašo, kad Lietuvoje įsisteigęs Tinkinių Teisėms Ginti Katalikų komitetas yra taip pat nepatogus sovietinei valdžiai, kaip ir vadinamieji Helsinkio komitetai, kurių veikla buvo palaipsniškai nuslopinta, suimant daugumą jų narių.

Jau pernai bolševikų spaudoj pasirodė aštrių puolimų prieš katalikų Bažnyčią ok. Lietuvoje. „Komunisto (1982.VIII) mėnraštįje išspausdintame straipsnyje „Vatikanio rytų politika“ Vlasdas Niunkas aprašo Vatikano politikos svarbiausią uždavinį — „aktyvinti bažnyčios organizacijų veiklą socialistinėse šalyse“. Anot Niunkos, „klerikalų Europos „krikščioninimo“ planuose ypatinga vieta tenka Lenkijos katalikų Bažnyčiai“. Vatikano dabartinė vadovybė, esą, stengiasi plėsti ir stiprinti kontaktus su rusų pravoslavų bažnyčia, bet „iš kitos pusės atakliai siekia aktyvinti Tarybų Lietuvoje katalikų bažnyčią, jos ekstremistinius elementus“. Įvykiai Lenkijoje Niunkai parodė, kad „Europos krikščioninimo“ šūkį „stengiasi panaudoti imperializmo jėgos, siekiančios silpninti socialistinės santvarkos sistemą“. Niunka reikalauja, kad į visa tai būtų atsižvelgta ideologiniame ir politiniame darbe — reikia „ryžtingai demaskuoti reakcingų klerikalinių sluoksnių pastangas panaudoti mūsų šalies religines organizacijas antikomunistiniams tikslams, stiprinti puolamąją kovą prieš klerikalinį ekstremizmą“.

Kunigo Alfonso Svarinsko nuteisimas ir kunigo Sigitu Tamkevičiaus areštavimas yra grubus atentatas prieš pačius teisėtumo ir teisingumo pagrindus. Šie abu kunigai buvo Tinkinių Teisėms Ginti katalikų komiteto nariai ir steigėjai. Panašūs žmogaus pagrindinių teisių ir pilietinių laisvių gynimo komitetai, organizacijos ir sąjūdžiai veikia visuose kultūringuose ir tikrai demokratinuose kraštuose. Tokie komitetai, organizacijos bei sąjūdžiai yra geriausi valstybės talkininkai. Juk kiekvienos demokratinės valstybės tikslas kaip tik ir yra tarnauti visuotinei piliečių gerovei, ginant ir saugojant pagrindines kiekvieno žmogaus teises bei pilietines laisves. Kultūringos demokratinės valstybės organizacijos bei asmenys, pasižymėjusius žmogaus teisių ir pilietinių laisvių gynimoje, apdovanoja premijomis ir jų veiklą skatina bei remia. Dėl to dviejų lietuvių kunigų, Alfonsas Svarinsko nuteisimas ir Sigitu Tamkevičiaus areštavimas už žmogaus teisių gynimą Vakarų pasaulio viešojoje opinijoje buvo sutiktas su tikru pasibaisėjimu.

Sovietai pageidauja pirkti JAV javų

Washingtonas. — Žemės ūkio sekretorius John Block paskelbė, kad Sovietų Sąjungai pranešė, jog ji pasirošusi pradėti derybas dėl ilgalaikės javų pirkimo sutarties. Apie tai pirmadienį valstybės departamentui pranešė sovietų ambasadorius Dobryninas. Pasitarimai dėl sutarties prasidės birželio 1 d. Londone.

Ankstesnę javų pirkimo sutartį buvo pasirašyta 1975 spalio 20. Prezidentas Carteris 1980 m. sausio mėn. paskelbė javų pardavimo „embargo“, atsiliepdamas į sovietų invaziją Afganistane. Prezidentas Reaganas sankciją atšaukė 1981 balandžio 24 d. ir pratęsė sutartį vieneriems metams. Sutartis pasibaigia rugsėjo 30 d.

Kaip žinoma, Sovietų Sąjungai negali aprūpinti savo gyventojų namie išauginamais kviečiais, tenka javų pirkti užsieniuose. Sovietai pirkio 1979 m. 15,2 milijonų metrinių tonų.

Amerikos ūkininkai turi javų perteklių ir šiemet sumažino apsejamų laukų plotus, už ką vyriausybė atsilygina sandėliuose laikomais javais. Javų rinkose antradienį, paskelbus apie naują sutartį su sovietais, tuoj pakilo javų kainos.

— Maskvoje prasidėjo Leonid Borodin teismas. Jis kaltinamas priešvalstybine agitacija ir propaganda.

— Vak. Vokietijos žurnalas „Quick“ paskelbė sąrašą sovietų diplomatų, kurie šnipinėja. Krašte esą apie 3,000 komunistinių šalių šnipų. Minimos keturių rusų pavardės.

— Kremliaus suruoštame bankete Angolos valdžios atstovams vėl nesimatė politbiuro nario Konstantino Černenko. Paskutinį kartą jis viešumoje matytas kovo 30. Kuris laikas nesimato ir Arvido Pelšės, 84 m.

KALENDORIUS

Gegužės 19 d.: Ivas, Prudencija, Gilvinas Taura.

Gegužės 20 d.: Bernardinas, Alfreda, Eidvilas, Augmantė.

Saulė teka 5:28, leidžiasi 8:06.

ORAS

Debesuota, gali lyti, temperatūra dieną 65 l., naktį 45 l.

DETROITO ŽINIOS

MOTINOMS GĖLĖS, ŽODŽIAI, DAINOS

Gegužės 8 ryte Detroito lietuvių taip gausiai susirinko į Dievo Apvaizdos šventovę, kad visiems susodinti prirėkė prištatomų kėdžių. Šitaip atsitinka tik keletą kartų metuose. Drauge su svečiu kunigu iš Lietuvos koncelebruojamų Mišių metu kun. Viktoras Kriščiūnėvičius pasakė motinas aukštinantį pamokslą, nepasiskęsdamas poezijos posmų bei didžiųjų rašytojų minčių citatų.

Motinos dienos minėjimas įvyko Kultūros centro didžiojoje salėje. Minėjimą pradėjo ir iki galo vedė "Amerikos Lietuvių Balso" radio klubo redaktorius bei pranešėjas Jonas Kriščiūnas, nes ALB radio klubas buvo šio minėjimo rengėjas.

Po kelių sveikinimo žodžių J. Kriščiūnas pakvietė visus susistoti, o sustojus ir susikauptus, jis uždegė žvakutę, kaip visų bendros maldos už Sibire žuvusias ir visur kitur mirusias motinas ženklą.

Atvėrus sceną, joje išvydome dešimtį mažylių — "Žiburio" liuanistinės šeštadienės mokyklos moksleivių — su ilgakočių gvazdikų pintinėmis rankose. Mokytojos Birutės Barauskienės paruošti, jie padėklamavo mamytėms skirtą eilėraščių ir salėje pasklidę visoms motinoms dovanų po gvazdiką.

Tuomet programos vedėjo dėmesys nukrypo į garbingą viešnią iš Chicago, gen. vicekonsulę Mariją Krauchunienę. Publiką su ja supažindindamas, J. Kriščiūnas pastebėjo, kad tai prieš daugelį metų buvusi jo studentė Kauno mokytojų seminarijoje. Kiek vėliau dar paaiškino, kad ji yra veiklaus visuomenininko, windsorškio Petro Januško sesuo ir kad P. Januška šiame minėjime dalyvauja su visa šeima.

Gen. vicekonsulė M. Krauchunienė, pakviesta kalbėti, prie mikrofono užtruko tik aštuonias minutes, įrodydama, kad galima ir per labai trumpą laiką daug pasakyti. Pasižiūgusi Detroito lietuvių dėmesiu ir perdavusi gen. konsulės Juzės Daužvardienės linėjimus, ji pabėrė keletą minčių motinos temomis. Tarsi, kad motina yra ir dailininkė, ir gydytoja, ir pedagogė, ir dar daugelio titulų asmenybė, kol suformuoja vaikų charakterį, vienu kitu sakiniu užsiminė apie motinas vargo mokyklos laikais, vėl palietė motinų reikšmę nepriklausomybės metais, paskui — tremtyje, išeivijoje. Priminė kažkieno vaizdą aforizmą, kad "žinomiausia akademija yra ant motinos kelių". Baigdamas

patarė nesiriboti tik motinų pagerbimu kartą metuose, bet jas gerbti, mylėti, užjausti, suprasti visada, kiekvieną metų dieną.

Minėję dalį sudarė pora solo dainų ir viena choro. Solo dainavo Danutė Petronienė, Vido Nevarausko pianinu palidima. Programos lapelio negavę, nesu tikras, kieno buvo pirmoji daina apie našlaitelę, o antroji tai Broniaus Budrio (Alės Rūtos žodžiai) "Šauksmas". Po solistės, labai vikriai vietas scenoje užėmė Jaunimo choro 22 mergaitės padainavo B. Garbulsio (Vytauto Bložės žodžiai) "Oi motinėle". Joms dirigavo Rimas Kasputis, pranešėjos pareigą atliko Rita Nevarauskaitė, o pianinu įrgi lydėjo Vidas Nevarauskas.

Minėję J. Kriščiūnas baigė a. a. Liudo Vismino eilėraščių apie dvi motinas, tai yra apie tikrąją motulę — gimdytoją ir apie motiną — tėvynę. Šiame minėjime dalyvavo daugiau dviejų šimtų asmenų. Tai rekordinis publikos skaičius (Motinos dienos atveju po daugelio metų. Dar kas. Jei nebūčiau laiko pažymėjęs, nė pats netikėčiau, kad viskas užtruko tik lygiai 50 minučių.

Alfonas Nakas

BAIGĖ MOKSLO METUS

Detroito "Žiburio" liuanistinė mokykla mokslo metus baigė gegužės 15 d. Prieš pamaldas visa mokykla dalyvavo vėliavų pakėlime. Sugiedotas Lietuvos himnas ir prie kryžiaus mirusių mokinių ir mokytojų atminimui padėtos gėlės. Vėliau vyko pamaldos Dievo Apvaizdos šventovėje su kun. V. Kriščiūnėvičiaus pamokslu, mok. Jurgutytės, Nevarausko - Skiočio duktėmis.

Apie dvyliką valandą įvyko atestatų — pažymėjimų įteikimas Kultūros centre. Mokyklos vedėja Danutė Doveinienė savo kalboje pasidžiaugė mokinių darbo vaisiais ir linkėdama nesuklupti gyvenimo kelyje ir gražiai reprezentuoti tėvų kraštą Lietuvą. Prisimintą, kad dėka tėvų komiteto pirm. V. Juškieš, kuri įsteigė priešmokyklinio amžiaus klasę, mokinių skaičius padidėjo ir buvo gauta LB trečios vietos premija — 200 dolerių. Padėkota Stasio Butkaus šaulių kuopai už 300 dolerių auką ir kitiems (Petroniui, Abariui ir Ražauskui) už jų prisidėjimą darbu.

Atestatų — pažymėjimų įteikimą atliko mokytojai — klasių auklėtojai. P. Zaranka savo žodyje Basanavičiaus "Aušros" ir Maironio tautos žadintojo dvasioje su LB švietimo vadove Valentina Černiauskienė įteikė atestatus ir

Amerikos Lietuvių Balso radio klubo pagrindiniai šulai. Iš k. išd. L. Šulcas, pirm. K. Gogelis ir vicepirm. dr. A. Barauskas. Nuotr. K. Ražausko

dovanas penkiems aukšt. liuanistinės mokyklos mokiniams, baigusiems 12 klasių: L. Gilvydytei, P. Gražuliui, D. Petrulytei, V. Smalinskaitėi (jos nebuvo) ir N. Zarankaitei. Mokt. P. Zarankai išeinančiam į "pensiją" buvo įteiktos dovanos.

Vedėja D. Doveinienė tikisi, ji dar susigražinti iš "pensijos", nes jau kartą praėityje buvo išėjęs keleriems metams į "pensiją" ir sugrįžo.

Mok. V. Šepetienė su LB švietimo atstove V. Černiauskienė įteikė pažymėjimus ir dovanas baigusiems 8 klases: V. Memėnui, K. Merkytei, V. Petruliui, R. Ratnikaitei, M. Sabaliūnaitėi ir V. Viskantui su linkėjimais ir viltimi, kad jie tęs mokslą aukšt. liuanistinėje mokykloje.

Mok. Marija Jankauskienė su LB švietimo vadove V. Černiauskienė įteikė pažymėjimus ir dovanas 9 ir 10 klases mokiniams. Pažymėtina, kad mokyklos baigimo proga išleistas laikraštėlis "Žiburio spinduliai", kurį redagavo mok. M. Jankauskienė. Laikraštėlis yra įdomus ne tik mokiniams, bet ir kitiems, nes jame atsispindi mokinių pažiūra į lietuviškumą ir gyvenimą.

Žemesniems skyriams pažymėjimus ir dovanas įteikė klasių auklėtojai — mokytojai: D. Navasaitienė, S. Landys, B. Barauskienė ir V. Bulotienė. Vaikų darželis, vadovaujamas mok. D. Jurgutytės pažymėjimų negavo.

Tėvų komiteto pirmininkė V. Juškieš padėkojo visoms to komiteto narėms už uolų darbą ir gerą bendradarbiavimą.

Meninę dalį atliko mok. P. Zarankos vadovaujamas mokyklos choras ir mok. Zembo — Skiuotytės paruošti tautinių šokių šokėjai.

Mokslu metai ir iškilmės buvo užbaigti Lietuvos himnu.

S. J.

TRUMPAI

Detroito "Švyturio" jūros šauliai savo stovyklavietėje "Pilėnų" vasaros sezonui atidarė gegužės 28 d., šeštadienį. Svečiai yra laukiami iš pat ryto. Kuopos moterų sekcija pavaišins skaniais valgiais, o vyrai pasirūpins atsigavimui įvairių gėrimų. Norintieji galės pernaktoti stovyklavietėje, nes čia šauliai yra gerai įrengę keletą kambarių šeimoms. Be to, pirmadienį yra "Memorial Day",

DAYTONO KUOPOJE

Gamtą buvo maloni Daytonui. Žiema praėjo labai lengvai, kai lygini ją su žiema kitose šio krašto vietose. Nė viena kartą nereikėjo kasti sniego. Ir pavasaris dabar jau yra pilname žydėjime. O juk malonu yra matyti žalią žolę ir girdėti kaip gieda paukščiai.

Balandžio mėnesyje minėjome savo organizacijos įkūrimą. Daytono vyčių kuopa tam minėjimui paskyrė balandžio 9-tą. Visą tvarkę Kristinos Mantz vadovaujamas renginių komitetas. 6-tą valandą vakare buvo šv. Mišios, ir po jų vakariene. Juozas Mantz paruošė organizacijos istorijos parodą. Įdomu buvo matyti kuopos veiklos nuotraukas iš tolimos praeities, pradedant 1932-rais metais, ir skaityti visokius dokumentus. Nuotaiką kėlė ir Cecilijos Jan-

liūnas, pareiškdamas, kad ta problema buvo ir bus, jei esamų meninių vienetų neremsi-me, o tik tada juos prisiminsime, kai jie reikalingi programai atlikti.

S. Slizys

DIEVO APVAIZDOS PARAPIJOS GEGUŽINĖ

Pavasariui atėjus, aukščiau pakilus saulutė vilioja mus visus į gamtą. Šilti, jaukūs namai ir židinio liepsna, kuria žavėjomės žiemą, staiga prarado savo patrauklumą. Dabar norisi pasigrožėti naujai atgimusia gamta, pirmais lapeliais ir pražydusiais gėlių žiedais.

Dievo Apvaizdos gegužinė, rengiama birželio 5 d., kaip tik ir suteiks progos praleisti sekmadienio popietę saulėje gamtoje (užsakėme gerą orą). Namų šeiminkės tą dieną bus atleistos nuo maisto gaminimo namuose pareigų, nes atvykę į gegužinę galėsime pasivaikinti S. Matvėkienės skaniai paruoštais lietuviškais patiekalais. Ateitinukų pastangomis turėsime gerą pasirinkimą tortų ir pyragų.

Sukaitusius birželio saulės spinduliuose, (atsiminkite, užsakytas geras oras!) erdvoje palapinėje atgaivins p. J. Kasevičiaus aptarnaujamas baras. Kad mūsų mažieji neįliktų užmirti, "Gabijs" tun-

Redaguoja Emilija Pakalniškienė. Rankraščius siųsti adresu: E. Pakalniškienė, 3948 S. Artesian Ave., Chicago, IL 60632

KVIETIMAS Į SEIMĄ

Trečios vyčių kuopos nariai džiaugiasi galimybe priimti pas save į 70-tąjį seimą suvažiavusius Lietuvos vyčius. Jie kviečia seimo metu dalyvauti jų organizuojamuose kultūrinuose, religiniuose ir pramoginiuose renginiuose.

Seimas prasidės Mišiomis viešbutyje (12-tą vidurdiene) ketvirtadienį, rugpjūčio 18-tą. Rytė prieš Mišias vyčių dalyvių registracija. Ketvirtadienio vakare bus švenčiama 70 metų sukaktis, su vakariene, šokiais, su alumi ir kitais gėrimais. Šis renginys vyks Naujojo Metų klube, Senoje Antrojoje gatvėje. Dalyviai bus nuvežti autobusu. Penktadienį bus kultūrinis vakaras; šeštadienį — iškilmingas banketas ir šokiai; sekmadienį 10:30 val. ryte bus šv. Mišios šv. Kazimiero bažnyčioje, po jų — atsisveikinimo priešpiečiai viešbutyje.

Šiais metais registracijos mokestis yra 60 dolerių asmeniui, kuris turi būti įmokėtas iki liepos 28-tos dienos. Po tos dienos akordeonas.

Verbų sekmadienį buvo pyragų išpardavimas. Jį suorganizavo Juozas Mantz, savo komiteto padedamas. Pyragus sunėšė kuopos narės. Kiti davė pinigais. Buvo ir laimėjimai.

Pablogėjus sveikatai, kuopos sekretorė Marija Preidienė atsisakė iš pareigų. Jos vietą perėmė Katrė Prašmantienė. Tautinių šokių sambūrio "Vėjeliai" vadovas Grigas Blumas perėjo iš jaunųjų į reguliarią kuopą. Balandžio 24-tą jis baigė skaiti visų mokslus Daytono universitete.

Kiekvieną trečią mėnesio sekmadienį, po 10:30 val. r. šv. Mišių, Daytono vyčiai pasirūpina kava parapijos salėje. Jos pilnas skiriamas parapijos naudai. Balandžio mėnesį tą reikalą tvarkė Juozas Ryan ir ponis Aldona.

Fran Petkus

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629. Subscription Rates \$47.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$45.00. Foreign countries \$47.00

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesutūniami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, atžymima, iki kada yra užsimokėję.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$47.00	\$28.00	\$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$47.00	\$28.00	\$20.00
Užsienyje	\$47.00	\$28.00	\$20.00
Kitur — Amerikoje	\$45.00	\$27.00	\$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	—

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišuntinkamos gavus prašymą.

to skautės pagalvojo apie lėdus ir gėrimus.

Galėsime išmėginti laimę vyčių kruopščiai rengiamoj daiktų loterijoj ir laimės šulinį, kuriuo rūpinasi p. K. Gogelis.

Tai čia tik kelios nuotrupos mūsų gegužinės. Atėję išgirsite ir pamatysite žymiai daugiau.

Tad nuoširdžiai kviečiame visus ir laukiame Dievo Apvaizdos gegužinės.

Parapijos taryba

DR. LINAS A. SIDRYS

AKIŲ LIGOS, CHIRURGIIJA
2636 W. 71st Street
Prima trečiad. nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtad. nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

Dr. Peter T. Brazio ofisą perėmė

DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849
Val. pirm., ketv. ir penkt. 12-5
antr. 12-3; šešt. — tik susitarus

DR. K. G. BALUKAS

Akušerija ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building), Tel. LU 5-6446
Jei neatliepia, skambinti 374-8004
Prima ligonius pagal susitarimą

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 1-4 ir 7-9 antr., ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

Ofs. 735-4477; Rez. 246-0067; arba 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofis. tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-0000, Rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIIJA
Valandos pagal susitarimą

Tel. Reliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS

DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

Tel. ofis. ir buto: OLYMPIC 2-4159

DR. P. KISIULIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val. Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.
Ofis. tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

DR. VILJA LABANAUSKAS

DANTŲ GYDYTOJA
Clear Ridge Medical Center
6745 W. 63 St., Chicago, Ill.
Ofs. tel. 586-2611
Answering Service — 374-4828
Valandos pagal susitarimą

DR. JONAS MAŽEIKAS

DANTŲ GYDYTOJAS
4600 W. 103 St. Oak Lawn
Tel. 423-8380
Valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
e-8; antr. 12-6; penkt. 10-12, 1-6

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKASKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v. p. Tik susitarus

Namų 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS —
CHIRURGIIJA
6132 S. Kedzie Ave., Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak.
Ofis. tel. 776-2880, rez. 448-5545

Ofis. tel. 434-2123, namų 448-6195

DR. V. TUMSONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
valandos pagal susitarimą

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ŽIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt.
2-7; šeštadieniais pagal susitarimą

A. a. inž. Eugenijaus Jankaus laidotuves Southfield, MI kapinėse. Liturgines apeigas atlieka kun. Viktoras Kriščiūnėvičius, greta jo stovi laidotuvių direktorė Yolanda Zapačakienė. Prie

karsto iš k. tėvai rašytojas Jurgis ir Kotryna Jankai, velionio sūnus Paulius, žmona Danutė, duktė Kristina ir kiti.

Nuotr. K. Ražausko

KOMUNISTŲ VADO IŠPAŽINTIS

Viena Baltijos pakrantėse ryžtingiausių tautų yra Suomija. Ne tiek daug apie juos girdime, o ten vyksta didelio dėmesio verti dalykai. Idomus buv. Suomijos komunistų partijos vyriausio vadovo — generalinio sekretoriaus Arvo Tuominen pareiškimas, sudarytas iš 12 knygų, kurių Lily Leino išvertė į anglų kalbą ir kuri išėjo iš spaudos pavadinimu „The Bells of the Kremlin“. Ją suredagavo Piltti Heiskanen, o išleido University Press of New England Hanover, N.H. ir Londone. Įžanga šiai knygai parašė H.E. Salisbury tvirtina, kad „nėra kitų memuarų, kurie prilygtų Tuominen“.

Arvo Tuominen buvo įtrauktas net į Maskvos kominternio egzekutyvinį komitetą, Lenino įkurtą aparatą organizuoti pasaulio revoliuciją. Tuominen buvo paskutinis gyvas išlikęs kominternio prezidento narys. Už komunistinę veiklą jis buvo 10 metų išlaikytas Suomijos kalėjimuose. Jis buvo kominternio sesijoje, kada buvo likviduotas Vengrijos revoliucijos vadas Bela Kun. Tuominenui Maskva net buvo pasiūlyti būti komunistų siūlomos Suomijos vyriausybės premjeru.

Maskvos agresija prieš Suomiją iš pagrindų pakeitė Tuominen požiūrą. Jis buvo giliai įsiėjęs į komunistinę veiklą, buvo jų laikraščio redaktoriumi. Įeidamas į socialdemokratų sąjūdį bei į darbininkų unijas, pravedavo komunistus į atskirus postus, net buvo perėmęs socialdemokratų jaunimo organizaciją.

Iškvietas kominternio tarnybon Sovietų Sąjungoje, jis turėjo progos stebėti, kaip komunistai politinius kalinius panaudoja vergų darbams. Kriminaliniai nusikaltėliai, kaip liudija Tuominen, buvo laikomi daug lengviau. Politiniai buvo paskirstyti į tris kategorijas, kurių viena skirta išnaikinimui, tai patriotai inteligentai, nepatikimi ūkininkai ir pan. Darbo normos buvo neįmoniška didelės, o maistas — skurdus ir vis mažėjančias neįsitenigiančias išpildyti normų. Tuominen liudija apie valstiečių priešpaukščio kolchozuose. Kai buvo pakelbta apie nacių koncentracijos lagerius su dujų kamermis, „mano akys, — rašo Tuominen, — stovėjo vaizdas Stalino dujų kamerų, kurios buvo net daug diaboliskesnės, nes pirmą iš žmonių buvo iščiulpiamos visos jėgos, verčiant juos dirbti prie kanalų projektų, miškuose, kelių tiesime... Visi didieji Sovietų Sąjungos projektai buvo įvykdyti tokiu darbu, kiekvienam atveju sunaikinant dirbančiųjų grupes vieną po kitos“.

Karelijoje miško kirtimo darbai buvo vykdomi tik sovietinių politinių kalinių jėgomis. Kai Anglijoje apie tai sužinota ir kilo balsai, kad nereikia pirkti medžių, paruoštų vergų darbu, tai Anglija pasiuntė delegaciją ištirti. Kremlius tuoj įsakė pašalinti kalinius nuo kelių, kuriais važiuos delegacija, ir pastatyti ten tariamus laisvus darbininkus.

Besiruošdama karui su Suomija, Maskva paruošė tame krašte 250 asmenų, kurie vykdė sabotazą veiksmus, sprogdintų tiltus, fabrikus, tačiau Tuominen, tada dar vadovaudamas komunistų partijai, jau atsimedamas nuo Maskvos, įsakė jiems susilaikyti nuo sabotazą ir jungtis į Suomijos gynybą. Būdamas Sovietų Sąjungoje, Tuominen turėjo proras lankytis kolchozuose. Jis liudija apie ten

esančių žmonių priešpaukščio išnaudojimą, prievarta atimant grūdus, mokant menką atlyginimą.

Tuominen liudija apie Maskvos mokyklas, kuriose ruošiami revoliucionieriai įvairiems kraštams, mokomi gatvių kautynių, sabotažo veiksmų, mokomi panaudoti radiją sukilimuose. Jis pabrėžia, kad Stalino pakta su Hitleriu atnešė galimybės naciams pradėti karą. Net komunistų vadai Dimitrovas ir Manuilskis ta da pasmerkė lenkus, kurie, 1939 m. rugsėjo 1 d. Hitleriui pradėjus žygį prieš Lenkiją, gynė savo kraštą nuo nacių imperializmo.

Tuominen liudija, kaip komunistai falsifikuoja mokyklų vadovėlius, istorijos knygas, perdirbdami pagal to meto partijos reikalus. Tuominen liudija apie Maskvos vykdymą žudynes. Jis net skelbia, kad iš 80,000 sovietinių karininkų, aukštesnio kaip leitenanto laipsnio, buvo likviduota 30,000. Jis apie Sovietų Sąjungos slaptąją policiją rašo: „tai žiauriausia politinė policija visoje pasaulio istorijoje“. Apie sovietinę konstituciją rašo, kad tai tik propagandos priemonė, skirta užsieniui. Vadinamąją sovietinę demokratiją jis taip apibūdina: „Musolinio aukščiausioji taryba ir Hitlerio parlamentas buvo tik juokas, palyginus su demokratiskais parlamentais, ir vis tiek jie turėjo daugiau demokratinių bruožų negu Sovietų parlamentas Stalino laikais“.

Tuominen išskaičiuoja daugelį lenkų, kitų tautų vadovaujančių komunistų, kuriuos Maskva likvidavo, kai jie nepataikė į jos liniją. Rašo ir apie likviduotą Lietuvos komunistų vadą Angarietį. Blogiausia, kad Maskva naudoja prievartą ir prieš šeimos narius. Tuominen liudija, kaip likviduotųjų žmonos buvo verčiamos pasmerkti savo vyrus, apšauti juos fašistais, net reikalausti aštriusių bausmių, neišskiriant ir sušaudymo.

„Kitaip, liudija Tuominen, jos pačios nebūtų išlikusios laisvos“. Tuominen skelbia, kad Maskva pasiuntė į rusų koncentracijos lagerius nemažiau kaip 20,000 suomių, ir prideda, kad „latvių, lietuvių naikinimas buvo dar didesnis“. Šia proga Tuominen skelbia: „Visi baisiausi, bauriausi istorijoje žinomi nusikaltimai nublunka prieš Stalino vykdytą egzekucijas. Tik nacių žiaurumai su jų dujų kamermis ir masiniais žudymais gali būti lyginami su tais neįmoniška“.

Tuominen atskleidžia, kaip Maskva besilankančius užsienio paregūnus stengiasi paveikti, prisitaikydama prie jų silpnųjų — prie vieno priėdama su vodka, prie kitų su kilnesniais gėrimais ar su jų asmeninių poreikių pildymu. Jis pabrėžia uolias Maskvos vykdomas rusifikacijos priemones. Užvaldė Kareliją jos vadovybė nepaliko nė vieno žinomiesio suomio ar karelijo, o pastatė rusus į visus vadovaujančius postus. Lenino universiteto profesorius Bubrich Stalinas įsakė per 6 mėnesius Karelijos gyventojams, kurie kalbėjo suomiškai, sukurti naują kalbą. Joje buvo apie 40% rusiškų žodžių ir vartojamas rusų raidynas. Šios naujos kalbos niekas nemokėjo, tai verčiau palinko į rusų kalbą. Tuominen liudija apie Maskvos užmačius sunaikinti Lenkiją, Estiją, Latviją ir Lietuvą.

Šitokių knygų, kaip Tuominen, reikalaujame universitetų, miestų bibliotekose, tuo jungdamiesi ir kovą prieš komunistų kėslus.

Juoz. Pr.

AMERIKOS TEISMAS PILIETYBEI ATIMTI

Sovietų KGB liudijimai teismo salėje

RASA RAZGAITIENĖ

Newarkas, balandžio 8 d. Šiandien yra trečia diena Juozo Kungio teismo šiam New Jersey mieste. Teismas atimti pilietybę prasidėjo balandžio 5 d.

Pirmąją dieną Teismo rūmų ketvirto aukšto trečiojo salėje teismas prasidėjo 9:44 val. rytinė. Office of Special Investigations buvo atstovaujamas adv. J. Lynch, adv. J. Terev, o prie gynybos stalo sėdėjo adv. J. Berzins, adv. D. Williamson ir J. Kungys. Teisėjas D. R. Dehevoise užėmė vietą už didžiojo išdrožinto stalo priešaky dviem medinių kolonų, už kurių nuo aukštų lubų kabo raudonos aksominės užuolaidos. Kairėje buvo pastatyta Amerikos vėliava, dešinėje — stulpas su Amerikos simboliu — ereliu. Ant OSI, gynybos ir teisėjų stalų buvo pastatytos mažos spalvotos televizijos.

Kairėje, kur paprastai sėdi juri, vietos buvo tuščios. Už žemų vartelių sėdi publika. Ji yra negausi. Pirmąją dieną didžiausią dalį stebėtojų sudarė laikraščių ir televizijos žurnalistai. Iš lietuvių dalyvavo Lietuvių Bendruomenės Višomeninių reikalų tarybos narė šiemis reikalams Daiva Kezienė su dviem savo sūnumis ir Americans for Due Process atstovė Rasa Razgaitiene. Abi buvo paruošusios „press release“ (informaciją), kurią kartu su informacine medžiaga išdalino žurnalistams.

Pradžioje buvo svarstoma, kuriom dienom vyks teismas, nes nebus įmanoma jį tęsti diena iš dienos. Teisėjas turi kitus įsipareigojimus. OSI pasakė, kad jie numato savaitę savo bylos pristatymui. Gynybai taip pat reikės savaitės. Teisėjas pareiškė, kad jis yra nutaręs rodyti depozicijas, kurios buvo nufilmuotos Lietuvoje. Jis duos sprendimą apie jų priimtumą ir bylą po to, kai jis bus jas peržiūrėjęs.

Adv. Williamson priminė, kad gynyba yra teismo praeisus atmetusi depozicijas jų visumoje.

Adv. J. Terev pasakė OSI atidarymo žodį. Jame jis išvardino penkių punktų skundą ir pareiškė, kad valdžia teturi įrodyti tik vieną punktą pilietybės atėmimui pagal dabartinį įstatymą.

Pirmame punkte valdžia teigia, kad J. Kungys kartu su naciais prisidėjo prie išžudymo daugiau kaip 2000 žydų ir sovietinių aktyvistų 1941 metų liepos mėnesio pabaigoje Kėdainių rajone. Valdžia paprašė įrodyti, kad Ein-

satzkommando 3 vadovavo varymams ir šaudymams kartu su lietuviiais „baltaraisčiais“. Jie pažadėjo šaukti dr. Raul Hilberg, kaip ekspertą, įrodyti, kad be vietinių žmonių pagalbos vokiečiams nebūtų buvę įmanoma savo veiksmus įvykdyti.

Antrasis punktas lietė neteisėtą pilietybės išgavimą. OSI teigė, kad Kungys tyčia sulasifikavo savo gimimo vietą ir datą, jog paslėptų savo „kolaboravimo“ praeitį. Jie šaukė Amerikos vicekonsulą ir kitą imigracijos pareigūną įrodyti, kad, jei apie tai būtų buvę žinota, Kungys nebūtų buvęs įleistas į Ameriką. Taip pat jie neradė jokių žinių, kad Kungys būtų buvęs nacių persekiojamas.

Baigiamuose punktuose OSI teigė, kad, atsižvelgiant į minėtus duomenis, apskaitintasis nebuvo doro charakterio ir neturėjo būti įpilietintas. Jis tyčia slėpė tikrus faktus ir jo pilietybė turėtų būti atimta.

Adv. Williamson tarė gynybos atidarymo žodį. Pradedamas jis pabrėžė teisėją Holmes, kuris vienos bylos sprendime pareiškė, kad „jis jautęs beveik hidraulinį spaudimą, kuris gali išmušti iš vėžių teisėtą sprendimą“.

Atsižvelgiant į tai, faktai parodys, kad Kungys nedalyvavo žudymuose. Valdžia turėsianti pristatyti labai aukštą, griežto lygio įrodymus. Valdžios teiginiai ateina iš „hearsay“ liudininkų pareiškimų, o ne iš faktų. Šie pareiškimai buvo paimti Sovietų Sąjungoje iš prokuroro KGB kontrolėje. Atsižvelgiant į Sovietų Sąjungos diktatūrinę sistemą, šie liudijimai turėtų būti teismo atmeti. Jokie vokiečių ar sovietų dokumentai nemini Kungio pavardės. Nebus jokių raštiškų parodymų, kad jis buvo nacių partijos narys arba ginkluotas. Valdžios kaltinimai yra absurdiški, teigė adv. Williamson. Juozas Kungys nebuvo policininkas, jis nebuvo politinis pareigūnas. Jis nieko nedarė, kad neužsitarautų JAV-bių pilietybės.

Netikslia gimimo vietą ir datą adv. Williamson pabrėžė. Vokiečių mobilizacijos laikotarpio buvo verbuojami jauni vyrai, turį karinį patyrimą. Šis įsakymas už jo nepaklausymą buvo įgyvendinamas mirties arba ištremimo į Vokietijos sunkiųjų darbų stovyklas grėsme. Kad

įsivengtų šio likimo Kungys per Lietuvos pogrindį gavo pasą su skirtinga gimimo vieta ir data. Papildydamas šį atakymą valdžios kaltinimams, adv. Williamson pabrėžė OSI direktoriaus Allan A. Ryan, Jr., žodžius, pasakytus ukrainiečių advokatų suvažiavimui 1982 m. spalio 21 d. Toje pasikaitoje A. Ryan pareiškė, kad OSI nebuvo uždavinys pradėti pilietybės atėmimo bylą prieš asmenį tik dėl netikslios jo gimimo datos ar vietos.

Taigi, teigė adv. Williamson, gimimo datos ar vietos netikslumas nebūtų paveikęs Kungio įvažiavimo į Ameriką. Jis vis tiek būtų buvęs įsakaičiuotas į lietuvių kvotos skaičių.

Pagrindiniam OSI kaltinimui, kad Kungys dalyvavo nusikaltimuose, pagal Amerikos teisę valdžia turės įrodyti savo teigimus „clear, convincing and unequivocal evidence“, t.y. „aiškiais, įtikinančiais ir neabejotiniais įrodymais“. Anot gynybos, valdžia tokio lygio įrodymo neturi.

Toliau adv. Williamson charakterizavo pristatytus sovietinius liudininkus kaip neįtikinančius, atėjusius iš totalitarinės aplinkos, susimaišiusius.

Po atidarymo žodžių ejo diskusijos dėl pirmojo sovietų liudininko filmuoto parodymo priimtumo. Gynyba teigė, kad apklausų metu sovietų prokuroras įbaugina („warm-up“) liudininkus. To pasekoje negalima atskirti liudininko asmeniškai patirtų įvykių nuo to, apie kuriuos jis tik girdėjęs ar apie kuriuos skaitęs. Taip pat apklausa vykdoma pagal sovietų kriminalinius įstatymus, ne pagal civilinius.

Teisėjas pareiškė, kad, jei čia būtų „jury trial“, jis šių sovietinių paliudimų nepraleistų. Bet, kadangi jis vienas darys sprendimą, tai nutaręs, kad „video“ depozicijos bus rodomos be pertraukų. Tada, kai abi pusės pristatys savo argumentus dėl priimtumo ar ne priimtumo, jis padarys sprendimą priimt ar atmeti „video“, kaip bylos įrodymo dalį.

Po to buvo rodoma J. Kriūno „video“ depozicija. Pagal sovietinę tvarką sovietų prokuroras Jurgis Bakučionis tarė atidarymo žodį, kuriame jis pasako, kad depozicija bus vykdoma pagal sovietinės teisės nuostatas Amerikos valdžios prašymu, kad tokia procedūra būtų vykdoma. Tuomet prokuroras stato klausimus

liudininkui, dažniausia pradėdamas su „Papasakokit, ką prisimenate iš laikotarpio, kai vokiečių naciai įsiveržė į Lietuvą?“ Liudininkas pasakojimo forma kalba, laikas nuo laiko prokurorui statant klausimus.

Po to eina OSI advokatų apklausa. Tam pasibaigus, prasideda gynybos kryžminė apklausa. Nors OSI dažnai yra teigusi, kad gynybai suteikiama proga vykdyti pilną ir išsamią apklausą, buvo aišku iš šio pirmo „video“, kad tai netiesa. J. Bakučionis įsiterpdavo į adv. Berzins apklausinėjimą, liepdamas advokatui neklausti klausimų apie liudininko praeitį, santykius su komunistine valdžia ir pan. Vienu tarpu prokuroras perspėjo adv. Berzins, kad jis neturį teisės statyti klausimų, kurie liečia piliečio santykius su valstybe.

Po pietų pertraukos buvo svarstomas dr. Raul Hilbergo priimtumas. Teisėjas buvo linkęs neišklausyti Hilbergo nurodytų liudijimų apie vokiečių ir sovietų dokumentus, bet jis į galą nutarė jo išklausti ir svarstyti atskirai teismui dokumento priimtumą.

Kriūno depozicijos pabaiga buvo rodoma po šių diskusijų. Jai užsibaigus, OSI adv. Lynch paprašė teisėjo priimti „video“ ir anglų kalba verimą į teismo bylą. Adv. Williamson prieštaravo, teigdamas, kad depozicija nebuvo vykdoma pagal „Federal Rules of Civil Procedure“, kaip valdžios žadėta. Prokuroras įvardas yra liudininkui įspėjimas, o ne patikimumo garantija. Šis įvardas nuspalvina visą paliudymą, kuris po to seka. Apklausa buvo vykdoma pagal Lietuvos TSR kriminalinį kodeksą, o ne pagal 1935 m. sutartį, kuri parodo civilinę procedūrą.

Teisėjas padarė siūlymą išbraukti iš bylos visą prokuroro apklausinėjimą. Jis sakė, kad ta visa apklausa „vedė“ liudininką, buvo neteisėta ir negali būti laikoma priimta. Adv. Lynchui teisėjo siūlymas buvo priimtinas. Tačiau gynyba teigė, kad ištisa depozicija turėtų būti atmetama, nes prokuroro apklausa turėjo įtakos ir tolimesnius apklausinėjimus. Teisėjas tuomet laikėsi savo ankstesnio sprendimo palikti šio „video“ priimtumo klausimą kitam kartui.

Po to analizavo Kriūno paliudijimą adv. Williamson. Ilgiau jis apstovėjo prie vieno punkto. Kriūnas savo paliudyme pasakė, kad jis davęs pareiškimą valdžiai 1946 metais. Šis protokolas sovietų nebuvo pristatytas. Gynyba paprašė, kad OSI išgautų šį protokolą, nes be jo negalima

susidaryti pilno vaizdo apie liudininko pareiškimo patikimumą.

Po daugelio ginčių ir atsišalinėjimų OSI advokatai pagaliau priėmė teisėjo įsakymą iš sovietų pareikalauti šį protokolą. Teisėjas juos perspėjo, kad šitokių protokolų gavimas ar negavimas iš sovietų lems jo sprendimą dėl depozicijos priimtumo. Teisėjas taip pat teigė, kad prokuroras adv. Berzins kryžminės apklausos metu nelabai buvo imlus gynybos klausimams. Jo nuomone, prokuroras nutraukė pagal mūsų sistemą visiškai priimtinius klausimus. Jo įsiterpimas nesiderino su mūsų procedūra. Kryžminė apklausa buvusi apribota labai svarbiose vietose. Šiame krašte, teigė teisėjas, adv. Berzins būtų galėjęs daug išsamiu klausinėti liudininką apie jo ankstesnius santykius su valdžia. Teismo pirmoji diena užsibaigė 5 val. p.p.

Nors tą dieną žurnalistų buvo daug, jie buvo susirinkę pažiūrėti „nacio“. Tad ir jų užrašai buvo apie visus valdžios teigimus ir liudininko parodymus. Jiems nesudarė skurto, kad gynybai nebuvo leista vesti teisėtos apklausos ar kad viskas vyko pagal sovietų įstatymus.

Tačiau ABC televizijos tinklo žurnaliste Gloria Rojas atkreipė dėmesį ir per pertrauką pasikalbėjo su Americans for Due Process koordinatorė Rasa Razgaitiene. Pokalbis buvo ilgokas ir jame buvo iškelta sovietinių liudijimų problema bei Amerikos „Due Process“ paneigimas apkaltintajam asmeniui. Per žinias tą vakarą buvo rodoma ir ištrauka iš šio pokalbio.

Biblija jaunimui

Zagrebe, Jugoslavijoje, veikianti katalikų leidykla „Kriščiūniskā Dabartis“, baigia spausdinti „Iliustruotą Bibliją Jaunimui“ ukrainiečių kalba. Tos pačios leidyklos rūpestiu, pastaraisiais metais „Iliustruotą Bibliją Jaunimui“ jau buvo išleista kroatų, serbų, makedonietų, slovenų, albanų, vengrų, slovakių ir lenkų kalbomis. Lenkiskasis leidimas buvo atspausdintas 50-ies tūkstančių egzempliorių tiražu. Dabar spausdinamas leidimas ukrainiečių kalba bus skirtas Jugoslavijoje gyvenantiems ukrainiečiams. Galbūt dar šiais metais jugoslavų katalikų leidykla išleis Bibliją jaunimui ir čekų kalba.

Nors Berlyną per tuos kelis mėnesius spėjau pusėtinai pažinti, o savo apylinkėse tariasi pažįstas visiškai gerai. Ne sykį, nuo knygos svaigstančią galvą pakėlęs, apsidurdavau po kelis kvartalus. Vistiek kada. Kartais dieną, kartais naktį, neretai jau gerokai po vidurnakčio, bet dabar paėjim į kaimą, ir nebežinojau, kur sukti. Atrodė, jog kažin kur būsimė nuklaidžioję. Praeinančios moters paklausiau savo gatvės, ji net neįvykdydama pasakė, kad prie ateinančio kampo pasukti į kairę, paskum į dešinę. Tada ir aš jau suvokiau, kur esu.

Kambaryje suieškojau ir parodžiau Danutės laišką, kuriame pasakojau, kaip sulipdė rašinį ir kaip po to vis neramiai jautėsi. Vitalija skaitė ir iš lėto purtė galvą.

— Man visiškai nėra noro juoktis, kai ima piktumas, — pasakė. — Kaip ji galėjo taip padaryti? — Taip, matyti, reikėjo, — pamėginau nusišypsoti.

— Ir tau nepikta? — spyry.

— O, Vitalija. Jeigu būčiau kailinių rankovė, išsiversčiau ir išberčiau visą teisybę tiesiai po kojų. Visą teisybę iš visus žodžius, kurie kirba ant lietuvių, bet neturiu drąsos paleisti. Ir paleisti jie tik mane patį sutęstų. Ir skauda, ir pikta, ir dar... Bet kas iš to, tokių žodžių dar niekas neišgalvojo, kad galėčiau tą pasakyti, o tu galėtum suprasti. Išsiplūsti neužtenka. Ir niekada neužteks. Jeigu kojas dar kiek pavėliki, einam, parodysiu miestą. Pats nelabai dar jį tepažįsti, bet parodysiu, o čia pats nežinau, ką imsiu daryti.

(Bus daugiau)

DUOBĖS

JURGIS JANKUS

58

— Argi nepasakiau? — Vitalija net stabtelėjo. — Teisybė, kalbėjau tik apie Vytenį. Danutė visą laiką tik Vytenis ir Vytenis. Ir aš taip pat. Man tai jis neko, jei ką. Šiaip sau žmogelis. Visą laiką ligi ausų paskendęs savo literatūrinuose svarstymuose. Profesorius Duoba. Dar ne profesorius, tik privatdocentas, bet Danutė visada vadina profesorium, tai ir aš pasakiau.

— Duoba? — beveik šūktelėjau nustebimo pilnu balsu.

— Pažįsti?

— Nepažįstu, bet žinau, kad toks yra. Ir žinau iš ko žinau?

— Iš Danutės?

— Duoba, — pakartoju nebeatsakydamas į Vitalijos klausimą. — Kur mano protas, kad nesumečiau, kaip sudėti du ir du? — pakėliau akis į liepą.

Ant žemutinės šakos šokinėjo būrelis žvirblių. Niekur kitur, tik ant tos vienos šakos. Ir visi taip arti vienas kito, lyg būtų susibėgę pasišnekti. Ligi to akimirksnio nieko daugiau nemačiau, tik Vitaliją su Danute savo dialoge paskendusias. Jeigu ką ir mačiau, tai nieko neatsimenu, vien tik tuos žvirblius, apie vienas kitą strikinėjantius ir be paliovos traukiančius. Ne apie juos galvojau, bet jie tebestovė atminty taip ryškiai, lyg ir šiandien po ta pačia liepa tebestovėčiau.

Tada žiūrėjau į žvirblius, o galvoje buvo Danutė, Duoba ir mano anas šimtais kilometrų matuojamas laiskas. Tiek kilometrų nutįjęs meilės pėdsakas, kiek tų kilometrų yra nuo Kauno ligi Berlyno. Ir ne kaip skrenda paukštis, bet kaip vingiuoja traukinys. Ar ne apie aštuonias šimtis kilometrų su miestais, laukais, stotimis, įlipančiais ir išlipančiais žmonėmis. Tas pats, kurio atidariau akis būsimam profesorui Duobai, kad pamatytų mano Danutę, kuri kiek sykių sėdėjo jo paskaitose, klausė, užsirašinėjo ir neįjuto jokio traukimo. „Kodėl ligi šiol tamstos nemačiau?“ Vienas į kitą žiūrėjo ir nematė, du užsimerkę literatūros genijai, kol savo kvailiu laišku abiem prapatė nesumaišiau. Ar jie būtų vienas kitą pamatę, jeigu ne tas jos iš mano laiško supešiotas darbelis? Tokiais kontrastais viskas susipynė, kad nepajutau, kaip į žvirblius bežiūrėdamas susijuokiau.

Vitalija irgi sužiuro į tą pačią vietą.

— Ką pamatėi? — paklausė.

— Ne čia, namie, — atsakiau.

— Kur namie? — jai net akys išplito.

Balse suskambėjusi rūpestį ir dabar tebeatsimenu.

— Čia, kažin kur už kampo.

Jutau, kaip drumbulais kyla piktumas, sumišęs su vos sulaukiamu juoku.

— Einam parodysiu. Juoką pro ašaras. O gal atvirkščiai.

Norėjau dar pridėti kažin ką labai negerą, bet žvilgtelėjau į nustebusį Vitalijos veidą ir susilaikiau. Anais laikais dar nebuvo moterų akys blevyzgė. Net ir pusiausvyra pradėdavo sugėbėdavom prikąsti liežuvį.

DAILININKAS M. V. DOBUŽINSKIS IR JO CIKLAS "SENOJI LIETUVA"

V. SRUOGIENĖ

Lietuvos šviesuomenė, kuriai yra žinomas dailininkas M. V. Dobužinskis pasaulinio garso vardas ir kuri brangi jo kūryba, yra susirūpinusi, kad jau keletą metų Lietuvos Fondo vadovybės dėsiamas svarstymas apie piešinių ir akvarelių ciklo "Senoji Lietuva" įsigijimą ir teigiamas nutarimas vis dar nevykdomas. Būtų gaila, jeigu šis didelis Lietuvos kultūros turtas, likimo lenties atsidūręs už tėvynės sienų, patektų į svetimas rankas, ypač žinant, kad dailininko kaip ir testamėnins pagedavimas buvo, "Senosios Lietuvos" ciklą išlaikyti Lietuvai.

M. V. Dobužinskis, iškiles kaip vienas iš žymiausių rusų meno atstovų, turėjo labai tvirtus ryšius su Lietuva. Dailininko protėviai jau reikšė mūsų krašto istorijoje 16-tojo amžiaus pradžioje, ir šeimos liudais, Dabuziai, Ukmėrgės apskrityje, mums apie tai primena savo vardą.

Po Lietuvos — Lenkijos padalinimų 1772 — 1795 metais sekė liūdni įvykiai, kurie nublėkė daug lietuvių į Rusijos gilumą, jų tarpe ir Dobužinskius. Ten šeima asimiliavosi, nors ne taip greit, kaip dabar amerikoneja mūsų jaunimas: beveik po šimto metų dailininko senelis buvo katalikas, gyvenęs Vilniuje ir laikėsi senųjų lietuviškų tradicijų bei papročių.

M. V. Dobužinskis gimė 1875. VIII-2. Rusijoje, vaikystę praleido Peterburge ir Vilniuje, kur išėjo gimnazijos mokslo. Peterburge jis baigė teisių fakultetą, lygiagrečiai studijuodamas meną. Šioje srityje jis tobulinosi Miunchene ir kitur Vakaruose, o 1902 m. jau įsijungė į kūrybinį rusų menininkų sąjungą "Meno pasaulis", greit tapdamas vienu iš ryškiausių jo narių. Netrukus Dobužinskio darbų parodos organizuojamos Rusijoje ir daugelyje Vakarų Europos centrų. Kartu dailininkas buvo Peterburgo Meno akademijos profesorium. Savo kūryboje daugiausia mėgo vaizduoti architektūros objektus, tapo žymiausiu teatro dekoratorium, ypač dar prieš 1-ą pasaulinį karą bendradarbiau su Diagilevo baletu.

M. V. Dobužinskis buvo didelis Vilniaus ir Lietuvos gamtos bei meno mylėtojas. Jis vienas iš pirmųjų meno istorikų atkreipė dėmesį į Vilniaus architektūros grožį, ir mūsų sostinės nuostabią gamtos ir statybos harmoniją. Jis palaikė ryšius su lietuvišiais dailininkais ir rašytojais, daug padėjo M. K. Čiurlioniui, supažindino įtakingus rusų meno kritikus su jo genialia kūryba, padėjo ruošti jo koncertus bei parodas (atmintina 1916 m. paroda Maskvoje). 1917 metų revoliucija buvo sunkiai išgyventa. Informacinis leidinys anglų kalba "Metislas V. Dobužinskis", New York, Paris, Toronto 1975 m., informuoja:

"1923 m. jam buvo leista pagyventi apie metus Europoje tikslu susipažinti su tuo, kas vyko užsienyje meno barose. Jis aplankė Baltijos valstybes, Vokietiją, Daniją, Švediją, Olandiją, Belgiją ir Prancūziją. Parodos vyko žymiausiose jo kelionės centruose. Drezdeno opera praeję padarė eskizus Čaikovskio operai "Eugenijus Oneginas" ir jis turėjo laiko prižiūrėti vietoje užsakymo atlikimą. Ši kelionė buvo Dobužinskio

lemtinga. Pirmoji ir paskutinioji jo sustojimo vieta tapo Lietuva — jo tėvų šalis, — kuri kaip tik buvo atgavusi nepriklausomybę. Dobužinskis giliai paveiktas jaunosios respublikos entuziazmas, ir jis priėmė Lietuvos pilietybę. 1924 m. išvyko su šeima iš Rusijos ir niekad daugiau joni nebegrižo... Nuo to laiko iki 1939 metų jis dažnai lankė kitas Europos šalis, kuriose, kaip Londone ir Paryžiuje, jis kartais išstius metus gyveno. Tačiau jo bazė buvo Lietuva.

Kurį laiką dėstęs Kauno Meno mokykloje, jis buvo atidavęs savo studijai. Tuo pat metu jis kovojo už istorinių paminklų saugojimą, o 1933 m. apvažiavo visą kraštą ir piešė turinčius meno vertę paminklus ir vietas. Dobužinskis atžymėjo savo gyvenimą Lietuvoje ir kitur ruošdamas savo darbų parodas. Jis tapė ir piešė įvairius pasaulius, kurie jį domino, dirbo spaudoje, atliko daug pastatų dekoravimo darbų, žodžiu, reikėsi nepaprastu veikumu. Pagaliau jam buvo pavesta daryti dekoracijas Valstybės teatro operai, baletui ir dramai.

M. V. Dobužinskis yra atlikęs daugybę dekoracijų ir kostiumų eskizų Europoje ir Amerikoje. Jis buvo kviečiamas bendradarbiauti JAV, Vokietijos, Čekoslovakijos, Latvijos, Belgijos, Olandijos, Anglijos ir Prancūzijos teatruose.

Jis daug keliavo, o Monte Carlo ir Londoną buvo nuvykęs kartu su Lietuvos valstybės baletu, kuriam ten pat padarė žavingas dekoracijas ir kostiumus. 1939 m., prieš pat kariui prasidedant, išvyko į Ameriką. Išsikūręs New Yorke, dirbo įvairiems teatrams, Metropolitan ir kt., vis aplankydamas Europos miestus ir apipavidalindamas daug teatrų pastatymų. 1957 m. išvyko į Italiją, dar lankė Paryžių, Vokietiją ir Šveicariją, parašė įdomius atsiminimus. 1957. XI. 20 mirė New Yorke būdamas 82 metų amžiaus.

M. V. Dobužinskis buvo sukūręs 30 dekoracijų Lietuvos operai, baletui ir dramai, kurių pavydį Lietuvai didžiausio pasaulio teatrai. Meno istorikų nuomone (M. Vorobjovas, "Aidai", 1952 m., nr. 6) dailininko kūryba turinti savotišką magiją, veikianti žiūrovą per savo grakščius siluetus, žaisimą, bet ryškiai ir tyrą liniją, nuširdžia, drauge artistiška santūrią lyriką. Jo meno kūrinių yra saugomi 60 muziejuose, iš jų 38-niuose Sovietų Sąjungoje, 13 Vakarų Europoje, 12 Amerikoje — JAV ir Argentinoje. Lietuvoje jų galima matyti Vilniuje — Operos ir baletų teatro ir Valstybiniame meno muziejuje.

Ciklas "Senoji Lietuva" (40 piešinių ir akvarelių) yra unikaline serija, turinti ne tik meninę, bet ir istorinę vertę todėl, kad joje iš gamtos atvaizduota daug Lietuvos senovės paminklų, kurių dėl karo įvykių ir dėl sovietinių okupantų kaltės iš viso jau nebėra.

Tie, kurie vertina dailininko rafinuoatą, subtilią kūrybą, negali nepastebėti, su kokia meile savo protėvių žemei dailininkas vaizdavo mūsų senąsias mūrines bažnyčias, senąsias lietuvių medžio architektūrą, Kauno ir kitų vietovių praeities vaizdus. Reta kas turėjo tokį gabumą, kaip M. V. Dobužinskis, kurio piešiniuose perduota nepaprastai ryškiai ir kuo įvairiausia technika

"Draugo" ekskursantų dalis Jeruzalėje prie Kings viešbutio su vadovu Isaacu. Nuotr. A. Lauraitis

EKSKURSIJA PO NEŽINOMUS KRAŠTUS

Nuo Jeruzalės iki Mirties jūros (4)

M. REMIENĖ

Balandžio 24 d.,
sekmadienis

Sekmadienį rytas daug šiltesnis. Telefono skambutis prikelia visus tuoj po 6 val., nes neatvažiavome čia išsėti. Po ankstyvų pusryčių vėl visi važiuojame pro senąją Jeruzalę į Siono kalną. Pravažiuojame Kedro pašlaitę, o toliau matyti Alyvų kalnas, kurį vakar lankėme. Čia yra pėsčakai surasti seniausios gyvenvietės Jeruzalėje, maždaug 3000 metų prieš Kristaus gimimą. Iš tolo matyti seniausios žydų kapinės, kurios buvo išniekintos jordaniečių (dabar atgautos po 6 dienų karo). Dar žemiau gidas rodo didžiulį mauzoliejų — pranašo Zacharija kapą, nors patikimų žinių nėra. Dar toliau pavažiavus, buvęs nedidelis miestelis vadinamas Karaliaus Dovydo miestu. Pagal legendą čia buvo palaidotas karalius Dovydas, kuris prieš 3000 metų įsteigė žydų valstybę. Ši vieta žydams yra šventa ir laikoma didėle pagarba. Visi vyrai lankytojai turi užsidėti kepurę. Kiek stabtelėjus prie Dovydo kapo. Mauzoliejus tikrai yra didelis, o ant jo viršaus uždėta žydų Thoros. Aplinkui keli pastatai priklauso žydų teologijos — rabinų mokyklai, kur suvažiuoja studentai iš įvairių kraštų. Pati vieta vadinama Cenace — priklauso visoms trimis pagrindinėms tikyboms: žydams — Dovydo kapas; krikščionims — antras aukštas, kur Kristus su apaštalais valgė paskutinę vakarienę, o pats pastatas iš lauko pusės — pastatytas arabų.

Lipame į kalniuką pro arabų kvartalą. Saurėja gatvelė, maži nameliai. Kieme stovinę arabės moterys. Bandom kalbinti anglškai. Kai kurios šypsosi, bet varžosi turistų. Prasime parodyti savo gyvenvietę, o už dolerį įeiname į vidų. Mažas vienas kambarys, kuriame gyvena devynių asmenų šeima. Prie sienos tik viena lova, kurioje miega motina, o visi kiti šeimos nariai pasitiesia nakčiai ant grindų. Parodo savo virtuvės rakandus, vaizdas liūdnas. Mūsų vizitas padarė ją kiek turtingesnę. Pasirodo, kad šioje apylinkėje daugumas arabų yra krikščionys.

Kitoje gatvelės pusėje nedidelė anga. Gidas nurodo visiems sekti jį. Nusileidžiame į gana gilią požemį. Šiame požemyje buvo palaidotas Lozorus, kurį Kristus prikėlė po trijų dienų. Čia gyvena Marija Magdalena, jos sesuo Marta ir jį brolis Lozorus. Manoma, kad šioj vietovėj Kristus dažnai lankydavosi.

Šalia uolos yra moderni pranciškinų bažnyčia, kur kun. J. Duoba mūsų grupei atnašavo šv. Mišias. Sutapimu to sekmadienio evangelija kaip tik buvo apie Lozoriaus prisikėlimą iš numirusių.

Nuo Jeruzalės jokios gyvenvietės nematyti. Dykuma ir žemės raukšlės — kalnai. Viskas pageltę, jokios augmenijos. Tik arčiau Mirties jūros yra pora stebuklų — Kibbutz arba mišiai pavadinti būty sovchozai. Tose vietose žydai augina įvairias daržoves, auga datulių palmės, gėlėnai. Visą jį eksportuoja ir iš to pragyvena.

Iš lango abiejose kelio pusėse pamatom nemažą lietuvišką gandrą. Gidas pajaukavo: "Tai turistai, kuriems nereikia leidimo čia apsisistoti". Nors balandžio mėnesio garsas, bet jie dar neišskridę į savo tėvynes, ir šiaurės kraštus.

Toliau autobusas lekia pro uolėtą dykumą. Kelias naujas, ištiesias po 1967 metų karo. Tose dykumose kur ne kur gyvena arabai ir beduinai. Jie klajokliai. Jiems svarbiausias gyvenimo dalykas yra jų kupranugaris. Kaip jie pragyvena, tai jų reikalas. Gal panašiai kaip Kristaus laikais Jonas Krikštytojas — uolose. Žydai ir arabai yra Abraomo vaikai, tik skirtingų motinų. Jie labai panašūs vieni į kitus ir kalba mažai skiriasi, bet yra didžiausi prieštari. Gidas mums aiškino, kad žydai ir arabai Izraelyje yra lygiateisiai piliečiai. Tik beduinams nėra pilvaloma karo tarnyba, nebent jie savanoriškai stoja. Kiekvienas žydų pilietis, tiek vyras, tiek mergaitė, sulaukę 18 metų amžiaus, yra šaukiami į kariuomenę.

Pravažiuojame kalnų vietovę, kur 1947 metais beduinų

Lietuvos senovės paminklai

Marijus Blynas

Šį leidinį sudaro aštuoni skyriai: Vilniaus senoviniai pastatai. Senovės Lietuvos pilys XII-XIV amž. Vilniaus senoviniai požemiai. Senovinės Vilniaus gynybinės sienos. Menišiausios Lietuvos bažnyčios. Kauno fortifikacijos. Kauno senieji pastatai ir bažnyčios. Naujesnės Lietuvos pilys.

Knyga didelio formato, turi daug iliustracijų. 284 psl. Išeidė Kestucio Jeronimo Butkaus Fondas 1982 m. Kaina su persiuntimu \$11.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

buvo atrasta Mirties jūros Qumran raštai (scrolls), seniausi vertimai iš aramajų kalbos ir senovės žydų ir graikų kalbas. Čia gyvena vienuoliai esenai, kurie paskyrė savo gyvenimą maldai ir studijoms. Jie ten pragyveno tikinčiaudami ir studijuodami Sv. Raštą. Netoliese matyti didingas uolėtus Kristaus gundymų kalnas.

Po vidudienio pasiekėm gerą vietovę poilsiui ir užkandžiams. Netrukus narsuolių, kurie užsikėlė į tvirtovę Masadą. Šioje vietoje 73 metai po Kristaus romėnai buvo apsupę šią tvirtovę ir išlaikė trejus metus. Žydai, negalėdami gauti nei vandens, nei maisto, užuot pasidavė romėnams, jie visi nusizūdė.

Po geros poilsio valandos autobusas skubėjo į Mirties jūrą. Mirties jūra yra žemiausia vieta žemės paviršiuje. 1500 pėdų žemiau jūros — tai pasaulio dugnas. Joks gyvis negali gyventi toje jūroje, nes vandenyje yra 33 proc. mineralų (druskos ir kt.). Tai keistenybė, nes toje jūroje žmogus negali paskęsti, tik plūduriuoti jos paviršiuje. Kiekvienas lankytojas nori tai išmėginti. Atsirado ir iš mūsų keliautojų, kurie pabandė plūduriuoti.

Kas sutrumpina man laiką?
Darbas. O kas neapsakomai jį prailgina? Tinginystė.

J. W. Goethe

Paieškojimas

Ieškoma LIUDA DUBAITĖ. Karo pauboje gyv. Salzburge, Austrijoje. Prašoma atsiliepti arba turintieji žinių pranešti adr.: Draugas Adv. 5265, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

SOPHIE BARGUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Lietuvių kalba šeštadieniais ir Sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Stotis WOPA 1490 AM

Transliuojame iš nuosavos studijos
Marquette Pk., vedėja Aldona Daukus.
7150 So. Maplewood Ave.,
Chicago, IL 60629
TEL. — 778-1543

LIETUVOS ATSIMINIMAI

Radio valanda jau 40 metų tarnauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas penktadienį iš WZVD Stoties New Yorko nuo 10 iki 11 val. vakaro. 97.9 meg. FM. Taip pat klausykites "Music of Lithuania" programos kas trečiadienį nuo 6:05 iki 7:00 valandos vakaro, iš Seton Hall Universiteto stoties, 89.5 FM. (WSOU).

Direkt. DR. JOKUBAS STUKAS
234 Sunlit Drive
Watchung, N. J. 07060
Tel. — (201) 753-5636

RADIO PROGRAMA

VEL NAUJAS LAIKAS

Seniausios Lietuvių Radio programa
Naujoji Anglijoje

Pradedant spalio 24 d., sekmadienį, radio programos, vadovaujamos Stepono J. ir Valentinos Minkų, girdėsite naują, pagilintu laiką, nuo 8:00 iki 8:45 val. ryto per radio stotį WLYN 1380 bangas AM, toj pačioj stoty kaip ir dabar. Radio programų popiet nuo 4:30 iki 5:00 val. popiet jau nebus.

Dus perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Šią programą veda Steponas ir Valentina Minkai. Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists-gėlių bei dovanų krautuvių, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127, telefono 268-0489. Ten pat gaunamas dienraštis "Draugas" ir rašyti taipgi didelį pasirinkimą lietuviškų knygų.

CLASSIFIED ADS

MISCELLANEOUS

10 — 20 — 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street
Telef. GA 4-8854

REAL ESTATE

AITDARI APZIOREJIMUI
Sekmadienį nuo 1 iki 4 popiet
6331 S. KOLIN AVENUE
Pigiaus už nuomą. Nepreleiskite.

6740 WEST 63RD STREET
3 butai — 2 butai — 3 butai

NO. 558 — 3 MIEGAMI, \$32,900

1½ vonios. Pilnas rūsys. Gazu apšild. "Appliances" ir daug priedų. Įmokėti tik 2000 dol. Skambinkite dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
3430 West 63rd Street
TEL. — 434-7100

Mūrinis — 3 liuksus butai. Namas kaip naujas. Mūrinis Garažas. Prie 71-os ir Mozart. Prašau skambinti —

778-6916

BROKERIS P. ZUMBAKIS

Master Plumbing

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankiai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimas

BELL REALTORS

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave. — 778-2233

VALOME

KILMUS IR BALDUS

Plauname ir vaskuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

Ivairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlių.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valantinas

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDAS, 4059 Archer Avenue,

Chicago, IL 60632, tel. 927-5980

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Priimame MASTER CHARGE ir VISA

Telef. — WA 5-8063

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsinatai.

Pardavimas ir Taisymas

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Ivairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

PACKAGE EXPRESS AGENCY

MARIA NOREIKIENE

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Labai pageidaujamos geros rūšies prekės. Maistas iš Europos sandėlių.

2008 W. 69 St., Chicago, IL 60629

Telef. — 925-2787

M. A. ŠIMKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4250 S. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi Vertimai, Giminių išskirtimai, pildomi Pilietybės Prašymai ir kitokie blankai.

Perskaite "Draugą", duokite

jį kitiems pasiskaityti.

MISCELLANEOUS

XX amžiaus madona (paveikslas)

apdovanotas aukščiausia premija

tarptautiniame madonų meno festiva-

lyje Los Angeles, Calif. ir Grand

National Award Amerikos dailininkų

profesinėje sąjungoje New Yorke.

Tai puošni dail. POVOLO PUZINO

monografija, kuri yra didelio formato

ir talpina 28 spalvotas reprodukcijas.

Kartu ir XX amžiaus Madona. Kaina

su persiuntimu 27 dol. Puiki dovana

ir tinka bent kurioms progoms įteikti

bet kam: sveitinamajai ar lietuviui.

Gaunama DRAUGE, 4545 W. 63rd

St., Chicago, IL 60629. Iliuzinuos gy-

ventojai prideda \$1.50 valst. mokesčio.

LEONAS BALTRUS,

tenoras

Jo įdainuotoje plokštelėje yra

garsių lietuvių kompozitorių

kaip Šimkaus, Tallat-Kelpšos ir

Dvariono kūrinių: Kur ba? —

samanota, Ne margi sakalėnai,

Žvaigždutė, Liepė tėvelis. Be to,

Puccini-La Boheme, Madam But-

terfly, Verdi-Rigoletto, Donizet-

ti-L'Elisir d'Amore ir kiti.

Kaina su persiuntimu \$8.95

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖS REIKŠMĖ JAUNUOLIUI

Mintys tautinių šokių ansamblio "Grandies" dvidešimtoje
sukaktyje

Rodos, tik vakar buvome jauni. Ruošėmės mes pirmutiniam "Grandies" pasirodymui. Artėjant programos pradžiai, stovėjome užkulisuose tylūs ir susimąstę, prisimindami repeticijoje išmokusio šokio žingsnius.

Bet laikas, kaip tekantis upelio vanduo, kaip vėjo nešama plunksna... Siandien sėdime žiūrovų vietoje. Užkulisuose stovi kiti. Tačiau, išgirdus pirmuosius muzikos tonus, tryps ir mūsų kojos, ranka griebis sijoną ar klubą, šypsena nušvies veidus, ir scenoje matysime ne brolį, seserį, sūnų ar dukrą, bet save.

Laikrodžio dūžiai išmušė valandas, o nuo sieninio kalendoriaus nukrito praėjusių metų dienos. Jų vietą užėmė dabartis.

Neabejotina, kad tautybė yra žmogaus dvasinio gyvenimo dalis, kad tautybė stiprina žmogų dvasiškai, kaip stiprina tikėjimas. Žmogus, praradęs tautybę, praranda dalį savęs. Praranda savo dvasinės būsenos pusiausvyrą.

Lentulingis — tai yra supynės, kur viename gale sėdi vienas vaikas, kitame kitas — "teeter-totter". Kai vaikai lygūs, sūptis lengva, o kai vienas nukrenta, supynės sustoja. Taip ir žmogaus dvasioje. Jei iškrinta tautinis jausmas, netenkama pusiausvyros, žmogus nustoja dalies žmogiškiosios vertės.

Seima, liuanistinė mokykla, lietuviška organizacija, įvairūs kultūrinės išraiškos vienetai — tai yra pagrindai, kurie ugdo ir brandina pilnutinę lietuvišką asmenybę, nustatydami gaires pusiausvyros išlaikymui. Kultūrinės išraiškos vienas iš pagrindinių laisvojo pasaulio vienetų yra "Grandis".

Įpiltas į tekantį vandenį rasalas nuteka ir išsisklaido per vieną minutę. Jo žymės nelieka. Įmestas į tekantį vandenį akmuo lieka gulėti toje vietoje ilgus šimtmečius. Jis apauga maurais, prie jo renkasi žuvis, bet pro jį prateka vanduo. Dėl ko?

Rasalo sudėties molekulės yra silpnai sujungtos viena su kita. Jos lengvai viena nuo kitos atsipalaiduoja, išsiskaldo ir išnyksta. Akmens sudėties jungtis labai stipri. Jo dalys tegali tik atsikelti būti. Užtat jis išsilaiko.

Turime neužmiršti, kad tautos išlikimas svetimuose kraštuose įmanomas tik tada, kai tautos dalis išlaiko tvirtą tautos jungties idėją. Tvirtos tautos jungties idėjos pavyzdžiu yra "Grandis".

Buvo rodos tik vakar... Tačiau tik šiandien mes suprantam. Lėkte pralėkė dvidešimt metų... Mes buvome "Grandis"... Augome, brendome... Buvome "Grandies" pagrindinis ratas... Universitetas, profesija... Buvome "Grandies" vyresnysis ratas... Laikas pradėjo įrašyti veidą pirmą — sias, nors ir nežymias, raukšles... Esame "Grandies" veteranai.

Kaip skiriasi vienas žmogus nuo kito, taip skiriasi ir viena karta nuo kitos. Keičiantis gyvenimo ir ypatingai aplinkos sąlygoms, kinta pažiūros, idėjos, siekliai ir norai. Keičiantis gyvenimui, keičiamės ir mes. Keičiasi ir "Grandies" šokėjų veidai.

Idomu, ar dabartinia grandiečiai dega "Grandies" meile? Ar jie supranta, kokia ypatinga dovana yra jų rankose?

Ar jie žino, kad "Grandis" nėra tik tautinių šokių grupė-ansamblis? Ar jiems aišku, kad "Grandis" yra visą tai, kas yra jaunystė gera, gražu ir pasididžiutina?

Abejoju, nes jų veiduose dar nesimato nežymių, laiko įrašytų raukšlių.

Rodos, tik vakar...

Atsakydama į klausimą, ką tautinių šokių grupė-ansamblis reiškia jaunuoliui, pakartodamas žodžius, rašytus prieš keturiolika metų ir skaitytus 1969 metų "Grandies" vakaro atidarymo praga.

"Ar kas gali pasakyti — kas yra džiaugsmas? Didieji filosofai, berods, visą gyvenimą prasinginčy, ieškodami kaip apibrėžti džiaugsmo pasireiškimą. Taip, kas yra džiaugsmas?"

Ryto rasai džiūvant, našlėtės prasiskleidimas... Pilnas, šviesus mėnuo tylų, ramų vakarą... Toli, už marių pasakias kas kraštas su smėlėtais, gintariniais pajūrio krantais... Pakelės rūpintojėlis gėlių apsuptytas... Dainos skambūs ir galingi žodžiai, išreiškia tautos gilią, gilią kančią, rūpestį ir svajonę... Grakštūs tautinių šokių žingsniai, neišpasakytas rūbų dailumas ir liaudies muzikos garsai... Didis ir garbingas tautos praeitis ir skaudus dabartis...

Kas gi yra džiaugsmas? Nenubraukus ramos nuo prasiskleidžiančios našlėtės? Toje padangėje nematėm šviesaus mėnulio? Nerinkus gintaro Baltijos pakrantėje? Nesuklupus malda prie pakelės kryžiaus ar rūpintojėlio? Negirdėjus gegutės kukavimo ir lakstingalos suokimo?...

Taigi, kas yra džiaugsmas? Lietuvių jaunimo lietuviškų širdžių plakimas... Laimės, jėgų, meilės pilna ir užsidegusi jaunystė... Mergaitės, berniukai — kartu, kaip vienas; nuosirdumas, vieningumas — draugystė... Sapnai — Australija, Pietų Amerika, Europa... Norai — Los Angeles, Toronto, New Yorkas — visas pasaulis... Jaunimo centras penktadienio vakarais, sekmadienio popietėmis... Skriejančios valandos, muzikos garsai, juokas, šypsenos... Susiraukusios, šlapios kaktos;

Jarutė Budrienė

Kenneth Tomlinson, naujas Amerikos Balso direktorius, balandžio 5 d. pradėjo savo viešnagę Philadelphiaje, apsilankydamas Nationalities Service Center, kur susitiko su centro direktorium ir afganistaniečiais. Iš kairės: Ken Tomlinson, Rima Mironienė, iniciatore šios viešnagės, Massey, afganistaniečių patarėjas, ir Michael Blum, centro direktorius.

A. + A. Vaclovui Tallat-Kelpšai
mirus, reiškiamė gilią užjautą p. STASEI TALLAT-KELPSIENEI, sūnui RIMCUI su žmona, dukrai DALEI URBUTIENEI su vyru ir dukrai JANINAI. Taip pat mūsų užuojauta visiems velionies artimiesiems.

MYKOLAS BIKNAITIS
MARIA GOTCEITINĖ
SU SEIMOMIS

TU MYLI MUS

Viešpatie Dieve, mes tokie silpni, sustiprink mus, kad laikytume Tavo įstatymą. Tu myli mus, tu žinai mūsų silpnybes, paremk mus, patrauk

mus, išgydyk mus, pakeisk mūsų širdis, kad laikytume Tavo įstatymą. Tada nereikės mums skelbti "Dievas miręs" savo abejingumui, savo nenorui tikėti pridenkti, pateisinti.
Dr. Jonė Lokienė

A + A ANNA BRUZGULIS

ZIAUNYTĖ

Gyveno Willow Springs, Illinois.
Mirė 1983 m., gegužės 18 d., 1 val. ryto.
Gimė Lietuvoje, Vilniaus priemiestyje.
Pasiliko dideliame nuliūdime sūnus Bruno E. Bruce-Bruzgulis, marti Joan, 4 anūkai Michael, Steven su žmona Grace, James ir Laura-Ann, 2 proanūkai Thomas ir Veronica, kiti gimines, draugai ir pažįstami.
Velionė buvo savininkė Ann's Hilltop užiegos Willow Springs, nuo 1954 m.
Priklausė S.L.A. 134-tai moterų kuopai.
Kūnas pašarvotas Hallowell ir James koplyčioje, 1025 W. 55 Street, La Grange, Ill. 3 blokas į vakarus nuo La Grange Road — Route 45.
Laidotuvės įvyks šeštadienį, gegužės 21 d. Iš koplyčios 10 val. ryto bus atlydėta į St. Cletus parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.
Nuširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūdę: Sūnus, marti, anūkai ir proanūkai.
Laid. direkt. Hollowell ir James. Tel. 352-6500.

A + A LEONAS JUODIKIS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apyl.
Mirė gegužės 17 d., 1983, 11:00 val. ryto, sulaukęs 64 m.
Gimė Lietuvoje, Panevėžio apskrityje. Amerikoje išgyveno 34 metus.
Pasiliko dideliame nuliūdime žmona Genovaitė (Ščerbaite), uošvienė Francisca Ščerbienė, seserys Angelė ir Danutė su seimomis, broliai Jonas, Jurgis, Kazys, Alfonsas ir Petras su seimomis bei kiti gimines, draugai ir pažįstami.
Priklausė Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungai ir Skautams Akademikams.
Kūnas pašarvotas ketvirtadienį ir penktadienį nuo 4 val. iki 9 val. vakaro. Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 W. 71st. Street.
Laidotuvės įvyks šeštadienį, gegužės 21 d. Iš koplyčios 8:30 val. ryto bus atlydėtas į Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero lietuvių kapines.
Nuširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.
Nuliūdę: žmona, seserys ir broliai.
Laid. direkt. Donald A. Petkus. Tel. 476-2345.

KNYGŲ MYLĖTOJAMS

- Gautas nedidelis kiekis "Nidos" šilietų knygų:
1. PIRMASIS NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS DEŠIMT-METIS 1918-1928. Parašė: P. Klimas, K. P. Kemėžis, J. Purickis, J. Savickis, M. Yčas. 1955 m., 174 psl. Kaina \$3.30
 2. DEL MŪSŲ SOSTINĖS. Mykolas Biržiška (Iš Vilniaus darbo atsiminimų ligi 1919 m. liepos 1 d.). 1962 m. 240 psl. Kaina \$4.40
 3. DEL MŪSŲ SOSTINĖS. Mykolas Biržiška. (Iš Vilniaus darbo atsiminimų. Nuo 1919 liepos 1 d. iki 1920 m. spalio 9 d. 1960 m. 306 psl. Kaina \$4.40
 4. DEL MŪSŲ SOSTINĖS. Viktoras Biržiška. (Neužgijusios žaizdos 1929-1922 m.) 1967 m. 312 psl. Kaina \$4.40
 4. SENASIS VILNIAUS UNIVERSITETAS. Mykolas Biržiška. (Vardų ir veikalo atranka) 1955 m. 178 psl. Kaina \$3.30
 5. LIETUVIŲ MITOLOGISKOS SAKMĖS. Jonas Balyš 1956 m. 192 psl. Kaina \$3.30
 8. KARALISKA DIENA. Kazimieras Barėnas. Novelės. 1957 m. 254 psl. Kaina \$3.30
 9. TAIKA ATEINA Į SLĖNĮ. Irena Joerg. Romanas. 1957 m. 138 psl. Kaina \$3.30
 10. MANOJI DŽOKIJA. Jonas Miškinis. Atsiminimai. 1966 m. 192 psl. Kaina \$3.30
 11. ŽEMAIČIO ŠNEKOS I d. Ignas Končius. 1961 m. 285 psl. Kaina \$4.40
 12. ŽEMAIČIO ŠNEKOS II d. Ignas Končius. 1961 m. 240 psl. Kaina \$4.40
 13. KAIMIETISKOJI PSALMĖ. Romanas. Felix Timmermanas. 1957 m. 190 psl. Kaina \$3.30
 14. VIKTUTĖ. Šatrijos Ragana. Apysaka. 1964 m. 144 psl. Kaina \$2.20
 15. INTELIGENTŲ STALAS. Novelės. Antanas Tulyš. 1980 m. 178 psl. Kaina \$6.60
 16. POLITINĖ SAMONĖ LIETUVOJE IR JOJE ATSPINDINČIOS KRASTO ATEITIES VIZIJOS. Aleksandras Stomās su Tomo Venclovos komentarais. 1980 m. 100 psl. Kaina \$2.20

Užsakymus siųsti: "DRAUGAS", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.
Pastaba: Užsakant knygas per paštą — pinigų nesiųsti. Užsimokėsite — gavę sąskaitą. Šį sąrašą išsikirpkite ir pasi-
laikykite.

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KAPINĖSE

MIRUSIŲJŲ MINĖJIMO DIENĄ

(MEMORIAL DAY)

Pirmadienį, gegužės 30 dieną

Šv. Mišios bus atnaušiamos lietuviškai 10:30 val. ryto. Jas atnaušaus Kun. Jonas Borevičius, S.J.

Tikintieji galės priimti Šv. Komuniją.

Išlaidmėse dalyvaus DON VARNO VETERANŲ POSTAS.

KOLUMBOS VYČIAI ir LIETUVOS ŠAULIAI.

GIEDOS LIETUVOS VYČIŲ CHORAS,

Vadovaujamas Muz. FAUSTO STROLIOS.

MASINAS BUS GALIMA PASTATYTI KAPINĖSE.

E U D E I K I S

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRY'S MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69 Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

BIELIŪNAS

Laidotuvių Koplyčia

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktorai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Skaitykite ir platinkite dienr. "Draugas".

APLINK MUS

× **Poezijos dieny Chicagoje** antrasis vakaras gegužės 28 d. 7 val. vak., šeštadienį, skirtas temai "Lietuva dabarties mūsų poezijoje". Rečitalį atliks Marija Smilgaitė. Bus girdima šių poetų kūryba: Aisčio, Brazdžio, Nykos-Niliūno, Mykolaičio-Putino, Degutytės ir Vaičiūnaitės. Trumpais tarpais tekstus pakomentuos Kazys Bradūnas.

× **Paltinų koncertas**, gegužės 15 d. surengtas Toronto mieste, susilaukė didelio pasisekimo. Sol. Nėlė ir muz. Arvydas Paltinai gegužės 21 d. koncertuos Hamiltone, gegužės 22 d. Detroito, gegužės 28 d. Clevelande. Antrasis koncertas Chicagoje Jaunimo centre rengiamas gegužės 29 d. 4 val. popiet.

× **Jonas L. Paukštys**, Dariaus ir Girėno skridimo per Atlantą 50-tosioms sukaktuvėms paminėti komiteto pirmininkas, kviečia gegužės 26 d. ketvirtadienį, 8 val. vak. organizacijų atstovus pasitarti apie minėjimo rengimą Lietuvių dienų metu Chicagoje. Susirinkimas bus Dariaus ir Girėno posto salėje, 4416 So. Western Ave. Informuotis galima skambinant John L. Paukštys tel. 744-7894 (dienomis) ar 523-0546 (vakarais).

× **Vytautas P. Bindokas**, rašytojas Danutės ir Vytauto Bindokų, gyvenančių Marquette Parko rajone, sūnus, už pažangumą moksle ir tyrimus yra išrinktas ir aprašytas leidinyje "Who's Who among Students in American Universities and Colleges". Vytautas Bindokas baigia aukščiausią laipsnį studijās Illinois universitete Chicagoje.

× **Laima Šulaitytė** iš Cicero, Illinois universiteto Chicagoje dramų studentė, dabar vaidina šio universiteto "The Circle Theatre" pastatytoje šekspyro dramoje "Cymbeline". Šį kūrinių dar galima matyti gegužės 19, 20, 21 dienomis 7:30 val. vakaro ir gegužės 18, 22 dienomis 2:15 val. p. p. Teatro adresas: 750 S. Halsted St. Apie tai praneša "Cicero Life" laikraštis.

× **"Draugo" administracija** po pavykusios pirmos ekskursijos į Egiptą, Izraelį ir Graikiją, kuriai techniškus darbus atliko American Travel Service Bureau atstovas Aleksas Lauraitis, rengia ekskursiją 1984 m. rugpjūčio mėn. Ekskursija bus 2-jų savaičių. Aplančys Fatima, Liudą, Madridą, Seviliją, Granadą, Paryžių ir kitas žymias vietas. Smulkesnė informacija bus skelbiama "Draugo" ir gaunama American Travel Service Bureau.

× **Danguolė Valentinaite**, aptarnauja lietuvius, nuosavybės pirkime bei pardavime. Jai skambinkite tel. 767-0600, **Budraitis Realty**. (sk.)

× **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Telef. VI 7-7747. (sk.)

× **Gerojo Ganytojo globos namai** gegužės 22 d., sekmadienį, ruošia gegužinę Cedar Lake, Indianoje. Visi kviečiami. Neturintys kuo nuvažiuoti galės vykti samdytu autobusu. Į jį registruotis telefonu 436-6376. (pr.)

× **ARAS — Dengiame ir taisome rūšių stogus. Su aukštu profesionalumu, esame apdrausti. Patys patį rūšių darbą. Arvydas Kiela — 737-1717.** (sk.)

× **Algis Plioplys** gegužės 15 d. baigė Illinois Institute of Technology, Chicago, Ill., su aukščiausiu pažymiu. Kaip geras studentas jau yra priimtas į Mass. Institute of Technology, Bostone, magistro laipsniui daryti su apmokamu mokslu ir pragyvenimu. Be savo profesinio mokslo, jis yra baigęs Chicago aukšt. lit. mokyklą, dvejus metus lankęs Lituanistinį Pedagoginį institutą. Jis yra skautas vytytis, skautų vyčių kandidatų knygnešio draugovės vadovo pavaduotojas, Neo-Lithuanijos junioras, tautinių šokių ansamblio "Grandies" šokėjas, muzikos mėgėjas. Jo pasisekimu džiaugiasi šeima ir draugai.

× **Ateitininkų šeimos šventė** bus gegužės 29 d. Ateitininkų namuose, Lemonte. Plačiau apie šią šventę bus informuota šio šeštadienio "Draugo" ateitininkų skyriuje.

× **Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokyklos Moterų klubas** per Mrs. Urbą atsiuntė 25 dol. auką "Draugo" spaudai palaikyti. Labai dėkojame.

× **Po 3 dol. atsiuntė:** Arūnas Gasparaitis, J. Guzailaitis, Bronius Acalinas, Marija Macieža, A. Skridulis. Labai ačiū.

× **Ernesta Tallat-Kelpša**, Chicago, Ill., Pijus Domeika, Rochester, N. Y., pratęsė prenumeratą ir kiekvienas pridėjo po 15 dol. auką lietuviškos spaudos stiprinimui. Labai ačiū.

× **Kun. Antanas Račkauskas**, Brooklyn, N. Y., mūsų rėmėjas, pratęsė prenumeratą su 20 dol. dienraščio paramai. Kun. A. Račkauską skelbiame garbės prenumeratorium, o už auką tariame nuoširdų ačiū.

× **Povilas Karosas**, New Britain, Conn., visuomenininkas, mūsų rėmėjas, pratęsė prenumeratą ir kartu atsiuntė ir 30 dol. auką. P. Karosą skelbiame garbės prenumeratorium, o už lietuviško žodžio rėmimą tariame nuoširdų ačiū.

× **Agota Dunaitis**, Chicago, Ill., pratęsė "Draugo" prenumeratą su 13 dol. auką savo dienraščio stiprinimui. Labai ačiū.

× **Joana Drukteinis**, Omaha, Nebr., mūsų bendradarbė, Feliksas Kriksčiūnas, O'Fallon, Ill., užsisakė naujausių leidinių už didesnes sumas ir dar pridėdami aukų. Ačiū.

× **Po 5 dol. atsiuntė aukų:** Vladas Cyvas, Ada Jušienė, Vincas Viskanta, Bruno Dapkus ir Bronė Bičiūnas — po 3 dol. Peter Navickas — 2 dol. Labai ačiū.

× **Jaunimo centro III-sis metinis koncertas** įvyks gegužės 22 d., sekmadienį, 3 val. popiet. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Programą išpildo Toronto Lietuvių vyrų choras "Aras" ir Rūta Pakšaitė. Bilietai gaunami Vaznelių prekybos, 2501 W. 71 St., arba Jaunimo centre penktadienio vakarais ir sekmadieniais nuo 10 iki 12 val. d. Po koncerto vaisės kavinėje su svečiais torontiečiais. Visi kviečiami. (pr.)

× **Gintaro balius** debiutantių priešpiečiai ir jų talentų pasirodymas įvyks birželio 1 d., trečiadienį, 11:30 val. ryto Beverly Country klubo patalpose, 8700 S. Western Ave. Dėl rezervacijų skambinti Vilhelminai Lapienei telef. 343-8857 arba 681-1818. (pr.)

× **A. a. Mokytojo Juozo Zetmaitis** vienerių metų ir jo žmona a. a. Jadvygos Zetmaitienės, 15 m. mirties sukaktis minint, šv. Mišios už jų sielas bus atšaukiamos gegužės 21 d., šeštadienį, 9 val. ryto T. Jėzuitų koplyčioje. Gimines, draugus ir pažįstamus prašome prisiminti juos maldose. (pr.)

× **Duktė ir sūnus su šeimomis** (pr.)

Narių ir svečių dalis Illinois Liet. respublikonų lygos bankete Chicagoje. Iš kairės: Vytautas Jasinevičius, J. Talandis, Kazys Laukaitis, Jonas Urbanas, Aušra Mačiulytė-Zerr, Išrinkta žymiaja metų lietuviu, sen. Ch. Percy, gavęs Laisvės žymenį, ir Anatolijus Milūnas. Nuotr. P. Malėtos

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

LITUANISTIKOS MOKYKLŲ KREPŠINIO RUNGTYNĖS

Chicago aukštesniosios ir Donelaičio lituanistikos mokyklų metinės sporto rungtynės buvo balandžio 23 dieną Marquette Parko Fieldhouse patalpose.

Šios tarpmokyklinės sporto rungtynės buvo pradėtos prieš kokius penkerius metus Donato Tijiūnėlio, CALM tėvų komiteto pirmininko, iniciatyva. D. Tijiūnėlis pakvietė Donelaičio mokyklai dalyvauti pirmose rungtynėse. Edas Modestas ir Leonas Kalvaitis sutiko būti CALM treneriais, o a. a. Jonas Bagdonas su dideliu entuziazmu ėmė organizuoti Donelaičio komandą ir net paruošė gražią grupę "cheerleaders".

Pirmaisiais metais buvo dvejų rungtynių — tinklinio ir berniukų krepšinio. Pirmose rungtynėse vienos mokyklos komanda laimėjo tinklinio žaidimą, o kitos mokyklos komanda laimėjo krepšinio. Per pertrauką visus linksminio "Jono Bagdono cheerleaders". Rungtynės visiems patiko ir treneriai ir sportininkai ėmė ruošis sekantioms "susitikimui". Deja, liga pakir-

× **Natalija Paramskienė**, Washington, D. C., Stanley Dreivinskis, Hartford, Conn., Juozas Staškevičius, Toronto, Kanara, pratęsdami prenumeratą, atsiuntė po 10 dol. aukų. Juozas Tamošiūnas, Toronto, Kanada — 8 dol. Labai dėkojame.

× **Juozas Arštikys**, Rita Shevokas, M. Karaška, J. Adomaitis, Julius Pakalba užsisakė naujausių leidinių.

× **Eleonora Poliušionienė**, Cicero, Ill., Stasys Šarauskas, Palos Park, Ill., Genovaitė Viskanta, Chicago, Ill., atvyko į "Draugą" ir įsigijo naujausių leidinių už didesnes sumas.

× **Juozas Janulaitis**, Toronto, Ont., Kanada, pratęsdamas prenumeratą, atsiuntė ir 10 dol. auką. Labai ačiū.

× **A. a. Antanas Kedys** mirė 1981 m. gegužės 19 d. Liūdną sukaktį minint, draugai ir pažįstami prašomi prisiminti jį maldose. Liūdinti žmona **Helena Kedys** (pr.)

× **Dengiame ir taisome rūšių stogus.** Taip pat darome aluminijaus ir medžio darbus. Skambinkite Algiiui Jasaičiui tel. 434-4486. (sk.)

× **Daytona Beach ant Atlantic Avenue** parduodamas 1 miegamo butas. Per kelią Jūrą, (matoma iš balkono), didelis baseinas, mažas priežiūros mokeskis, prieinama kaina. Arti apsipirkimo centro. Skambinti — Mrs. Ramanauskas, tel. 904-788-5181 (dienomis) arba 904-761-4879 (vakarais). Chicagoje skambinti 312-482-9591. (sk.)

to Jono Bagdono sveikata, ir žaidėjų džiaugsmas virto liūdesiu, kai vasaros pradžioje visam laikui atsisveikino su savo mylimu mokytoju, treneriu bei opoventu. A. a. Jonas Bagdonas buvo atsidavęs jaunimui, ypač savo mokiniams, kurie tai juto ir savo mokytoją gerbė. Po Jono mirties jo amerikiečiai bendradarbiai, žinodami Jono pasišventimą tarp lit. mokyklinės rungtynės, įteikė jo žmona Reginald Bagdonienei pereinamą trofėją a. a. Jono Bagdono prisiminimui. Sekančias rungtynes laimėjo Donelaičio mokykla ir gavo trofėją. Kitas rungtynės laimėjo CALM krepšinio komanda.

Šiais mokslo metais CALM treneriu buvo Edas Modestas ir dr. Arvydas Tauras. Donelaičio mokyklos treneriai buvo Romas Puodžiūnas ir Jonas Valaitis. Pagal taisykles mokyklos komandoje gali dalyvauti tik tos mokyklos mokiniai. Negalima kviečiantis į talką nelankantių tos mokyklos. Taip pat, jei žaidėjas gauna prastą pažymį pažymių kortelėje, jis yra išimamas iš komandos, kol mokslo arba elgesys pagerėja. Šmet Donelaičio komandoje žaidė Viktoras Puodžiūnas, Tomas Prapuolenis, Linas Bendoraitis, Edis Stočkus, Ričardas Chiapeta, Robertas Gruodis, Paulius Bagdonas, Aldis Barškėtis, Andrius Valaitis, Rimas Lukošius, Stepas Puodžiūnas, Saulius Gaižutis ir Jonas Sasnauskas. CALM komandą sudarė Vydas Rekašius, Paulius Jozaitis, Tomas Glavinskis, Ričardas Tauras, Edis Kaveckas, Saulius Modestas, Vytautas Lapėnas, Jonas Tauras, Edis Glavinskis, Tauras Smulkštys ir Paulius Zukas.

Sporto salėje buvo daug žiūrovų. CALM mokykla pasamdė autobusą atvežti mokinius iš Jaunimo centro į sporto salę. Tarp žiūrovų matėsi Kr. Donelaičio mokyklos direkt. J. Širka ir CALM direkt. J. Masilionis bei mokyklų mokytojai ir mokiniai tėvai. Laimėjimo šūkius Donelaičio mokyklai išsiųsiosios šaukė Rima Stropūtė. Rūta Stropūtė, Aleksandra Gražytė ir kitos mokyklos mokinės ir abiduoje. Liūdinti žmona

juočių mokyklos ir Kr. Donelaičio aukšt. lit. mokyklos draugiskose rungtynėse. A. Valaitis ir P. Jozaitis stengiasi nepalaukti. Nuotr. Aro Tijiūnėlio

Chicago aukšt. lit. mokyklos ir Kr. Donelaičio aukšt. lit. mokyklos draugiskose rungtynėse. A. Valaitis ir P. Jozaitis stengiasi nepalaukti. Nuotr. Aro Tijiūnėlio

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— **Sol. Gina Čapkauskienė** jau yra įdainavusi naują plokštelę, kuri šiuo metu yra tvarkoma muz. A. Stankevičiaus studijoje Montrealyje. Plokštelės technišku išleidimu bei platinimu rūpinasi bendrovė "Vilnius Records", kurios vienas direktorių yra Danielius Mališka.

— **Kanados Lietuvių Katalikių moterų draugijos** Montreale skyrus surengė "Aušros" laikraščio šimtmečio minėjimą. Atidarė trumpu žodžiu draugijos pirmininkė Danutė Staškevičienė, paskaitą skaitė dr. Henrikas Nagys. Jis trumpai nusakė "Aušros" gimimą ir jos pradininko dr. Jono Basanavičiaus gyvenimo bruožus. Taip pat kalbėjo ir apie dabartinę ok. Lietuvoje leidžiamą pagrindinį "Aušrą". Programą pajavirino, padėkluodamos eilėraščių.

ir kartu linksminantis. Ateinančiais mokslo metais CALM žada įvesti sportą į savo dienotvarkę.

Šeštadieninės mokyklos tikslas — išmokyti jaunimą apie Lietuvą, įdiegti kibirkstėlę meilės bei pareigos jausmo Lietuvai ir užmegzti socialinius ryšius tarp mokinių. **Indrė**

LIT. ISTORIJS DRAUGIOS SUSIRINKIMAS

Po pasisekusio "Aušros" šimtmečio paminėjimo Lietuvių istorijos dr. jos nariai susirinko gana gausiai gegužės 11 d. pas draugijos reikalų vedėją A. Rūgytę į savo darbo susirinkimą.

Susirinkimą atidarė reikalų vedėja A. Rūgytė, paskelbdama keletą pranešimų. Pirmiausia buvo geras žinia, kad antroji "Aušros" knyga jau spausdinama M. Morkūno spaustuvių ir laukiama jos pasirodant apie birželio pabaigą. Kita žinia buvo, kad draugijos pirm. dr. J. Račmėjusiai komandai a. a. Jono Bagdono pereinamą taurę. Individualiai daugiausiai taškų už CALM padarė R. Tauras (20), P. Jozaitis (11), ir V. Rekašius (14). Daugiausiai taškų Donelaičiui surinko J. Sasnauskas (18), R. Gruodis (10) ir A. Barškėtis (6).

Abi mokyklos yra labai dėkingos savo komandų treneriams, kurie aukoja savo laiką ištikimai dirbdami su savo komandomis, už gražiai suorganizuotą sklandžias rungtynes. Ačiū mokiniams, kurie židė rungtynėse ir tėvams, kad leido vaikams dalyvauti. Tokios rungtynės uždega mokinius už savo mokyklą, sudaro progą tarp mokykliniam pabendravimui ir pajdomina šeštadienines mokyklos "rutiną". Jokūbas Gražys tuoj pat pakvietė CALM sportininkus dalyvauti Donelaičio gegužinėje Jonyno sode gegužės 22 dieną. Taip pat CALM ir Donelaičio mokyklų tėvų komitetai kalba ateinančią pavasarį suruošti bendrą gegužinę šeštadienines mokyklos. Toks sklandus bendradarbiavimas yra ypač naudingas mokiniams, nes bus sudaryta proga jaunimui susitikti ir pabendrauti, išlaikyti lietuvių tik pamokomis, bet

Prelegentė trumpai peržvelgė Lietuvos valstybės nueitąjį kelią ir jos laisvės netekimą. Čarų priespauda, uždraudus spaudą, yra lyg pirmavaizdis dabartinės sunkios komunistinės Rusijos okupacijos. Bet žemaičių tautinis judėjimas Vilniaus universitete davė pradžią mūsų tautos atbudimui, o "Aušra" buvo lemiama posūkis mūsų tautos gyvenime. Lietuvių pasipriešinimas augo, kol spauda buvo sugrąžinta, ir pabūdusi tauta pareikalavo savo teisių. Tautinis judėjimas apėmė Maskvos, Peterburgo universitetų studentus ir kunigų seminarijų auklėtinius. Priaugusi nauja inteligentija pasuko tautos gyvenimo vairo naują keli, kuris nuvedė iki nepriklausomybės atstatymo. "Aušra" teėjo vos trejus metus, nes labai sunkiai vertėsi ekonominiu atžvilgiu. Prenumeratorių paskutiniai 1886 metais tebuvo vos 175. "Aušra" nepajėgė išlaikyti inteligentinių pajėgų vienybėje, nes ėmė skirtis pasauliūriniai klausimai. Išryškėjo dvi, vėliau trys srovės, bet tas nemažina "Aušros" reikšmės.

Baigdamą ragino užsiprenumeruoti ir antrąją "Aušros" knygą, nes išlaidos labai didelės. Po paskaitos prie paruoštų užkandžių dar visi mieliai pabendrauvo vaišinami namų šeiminkės A. Rūgytės. **A. P. B.**

Kristina Kličiūtė ir Daiva Piečiūtė.

— **Aušros Vartų** parapijos komitetas nutarė šiemet rengti iš Montreale ekskursiją į Putnamą, Conn., ir aplankyti Nekalto Prasidėjimo Marijos seserų vienuolyną bei susipažinti su jų darbais.

— **Vysk. Vincentas Brizgys** iš Chicago buvo atvykęs į Torontą ir gegužės 1 d. abiejose parapijose — Lietuvos Kankinių ir Prisikėlimo — teikė Sutvirtinimo sakramentą. Lietuvos Kankinių parapijoje priėmė Sutvirtinimo sakramentą septyni vaikai, Prisikėlimo parapijoje — keturiolika.

— **Vilniaus paviljono** karalaitė balandžio 30 d. Toronte buvo išrinkta Leta Vaitonytė, 19 metų, jos padėjėja Aldona Sendžikaitė, taip pat 19 metų. Pirmoji gavo 1000 dol. stipendiją, antroji — 500 dol. Leta Vaitonytė studijuoja komercinius mokslus, Aldona Sendžikaitė — istoriją ir politinius mokslus.

— **Metinėje parapijos vakarienėje** Londone, Ont., gražiai pasirodė "Pašvaistės" choras, vadovaujamas Ritos Abromaitytės-Vilėnės. Vakariū vadavoja pirm. Viktoras Gudelis, šokiams grojo Paulius Genčius.

— **"Londono, Ont., "Tauras"** laimėjo krepšinio rungtynes prieš Toronto "Vytį" 101:105 santykiu. Tai pakėlė ūpą toliau treniruotis neseniai atgaivintam "Taurui".

BRAZILIJOJE

— **Brazilijos Lietuvių Bendruomenės** taryba susirinko balandžio 9 d. savo būstinėje Mookoje, S. Paulo, ir išrinko naujus pareigūnus. Tarybos prezidiuman išrinkti pirm. Jonas Tatarūnas, vicepirm. Juozas Vaikšnoras ir sekr. pr. Pijus Ragazinskis. Valdybos pirmininku išrinktas Alfonsas D. Petraitis, vicepirm. Aleksandras Valavičius, sekr. Vytas Bacevičius, sekr. kun. Pranas Gavėnas, išd. Henrikas Guzikauskas. Revizijos komisiją sudarė Juozas Čiuvinskis, Juozas Armandas Tatarūnas ir Vincas V. Banys. Bendruomenės atstovai Rio de Janeiro išrinktas dr. Antanas Gaulia. Į komisijas išrinkti: švietimo — rel. P. Ragazinskis, spaudos — Alfonsas Kubickas, kultūros — Aldona Valavičienė, sporto — Jonas Šermukšnis, ryšių — Petras Boreišis, Vytautas Urbanas, Vytautas Bratkaukas, Petras Šimonis ir Jonas Silickas.

AUSTRALIJOJE

— **A. a. Jonas Augutis** mirė balandžio bėn. Canberroje, sulaukęs 70 metų amžiaus. Buvo gimęs Utenos apskrityje. 1932 m. baigęs Utenos gimnaziją, įstojo į karo mokyklą, kurią baigęs buvo karininkas. Pokario metais gyveno Memmingeno stovykloje. Emigravęs į Australiją, gyveno ir dirbo jos sostinėje Canberroje. Liko žmona Elena. JAV-bėse gyvena dukta Dalia, du broliai — Mikas ir Juozas Augučiai.

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629

Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 val. r. iki 1 val. d.

Advokatas GINTARAS P. ČEPENAS

2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629

Tel. — 776-5162

Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais pagal susitarimą